

บทที่ ๔

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น

ในบทที่ ๔ นี้ผู้วิจัยจะกล่าวเรื่องความเป็นมาและลักษณะทั่วไปของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น และวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ตัวละคร บทสนทนา และฉาก เพื่อเป็นพื้นฐานความเข้าใจ และเห็นกลวิธีการนำเสนอองค์ประกอบต่างๆ ของวรรณกรรมสามก๊กในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ที่ทำให้การ์ตูนสามก๊กฉบับนี้เป็นคอมิกส์ที่อ่านง่าย และมีอารมณ์ขัน

๔.๑ ความเป็นมาของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น

ในปัจจุบันสำนักพิมพ์บรรลือสาส์นผู้ผลิตหนังสือการ์ตูนขายหัวเราะ และมหาสนุก ได้สร้างสรรค์การ์ตูนที่นำเนื้อหาจากวรรณคดีไทยหลายเรื่อง เช่น สามก๊ก รามเกียรติ์ และมหาภารตะ ทุกเรื่องนำเสนอเนื้อหาเป็นตอนๆ ในหนังสือการ์ตูนมหาสนุก แล้วจึงรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มในรูปของการ์ตูน ๔ สี การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นถือเป็นการ์ตูนที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างมาก สำนักพิมพ์บรรลือสาส์นจึงได้นำการ์ตูนสามก๊กไปเผยแพร่ในรูปแบบภาพยนตร์การ์ตูน ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ จึงเห็นได้ว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการเผยแพร่ในรูปแบบที่หลากหลาย และแพร่กระจายสู่ผู้เสพในวงกว้าง

ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น คือ หมู นินจา หรือที่มีชื่อจริงว่า “สุชาติ พรหมรุ่งโรจน์” เกิดวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาจากวิทยาลัยเพาะช่าง เริ่มเขียนการ์ตูนให้แก่สำนักพิมพ์บรรลือสาส์นในพ.ศ. ๒๕๒๗ โดยเริ่มจากการเขียนการ์ตูน ๓ ช่องจบให้แก่หนังสือการ์ตูนขายหัวเราะ และมหาสนุก ผลงานเด่นๆ ของหมู นินจา คือ การ์ตูนชุดจอมยุทธ์กับนินจา ชุดพะโล้สตอรี่ ย้อนศร กระบี่หยามยุทธภพ และบ้านนี้ ๔ โหระ เรื่องหลังนี้ได้นำไปสร้างละครโทรทัศน์ออกอากาศทางช่อง ๓ ในพ.ศ. ๒๕๓๗ ในช่วงนี้ หมู นินจาเดินทางไปร่วมงานกับหนังสือแมด (MAD) ที่ประเทศออสเตรเลีย หลังจากทำงานกับหนังสือแมดได้ ๓ ฉบับก็ได้เปิดร้านขายรูปอยู่ระยะหนึ่งจึงเดินทางกลับประเทศไทย และร่วมงานกับทีมงานขายหัวเราะอีกครั้ง*

หมู นินจา เห็นความสำคัญของเรื่องสามก๊กจึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น โดยนำวรรณกรรมเรื่องสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัธโนทัย และ

* มุลนิธิวิกิพีเดีย, “สุชาติ พรหมรุ่งโรจน์,” [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki>, สืบค้น ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑.

สามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) มาใช้เป็นหลักในการสร้างการ์ตูน^๒ หมู นินจา กล่าวว่า “สามก๊กเป็นวรรณกรรมอิงประวัติศาสตร์ที่ได้รับความนิยมมายาวนานเกิน ๑,๗๐๐ ปี และเป็นเรื่องที่น่าสนใจส่วนใหญ่ตลอดใจ เพราะมีตัวละครมาก รวมทั้งเครื่องแต่งกาย และองค์ประกอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่แบบไทย ทำให้เป็นเรื่องยาก”^๓ ดังนั้น หมู นินจา จึงได้สร้างการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นให้ “อ่านง่าย เข้าใจง่าย ตลกขบขัน และจงใจให้ติดตาม” โดยได้คงเนื้อหาส่วนใหญ่ไว้ และตัดแปลงเนื้อหาบางส่วน แต่การตัดแปลงนั้น หมู นินจา กล่าวว่า “เป็นการตัดแปลงที่ไม่ให้กระทบกระเทือนถึงโครงสร้างของเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการเติมมุขตลกที่มีได้ทำให้เนื้อหาของเรื่องเดิมเปลี่ยนแปลง และความหมายผิดไป”^๔ นอกจากนี้ การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นในช่วงต้นยังได้รับอิทธิพลจากละครโทรทัศน์ชุดสามก๊กของประเทศจีน ทำให้ตัวละครบางตัวมีลักษณะคล้ายในละคร และเนื้อหาบางส่วนก็มีการเปลี่ยนแปลงหรือการเพิ่มเติมเนื้อหาจากละครเข้าไป ทำให้การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีที่มาทั้งจากวรรณกรรมดั้งเดิม วรรณกรรมฉบับแปลใหม่ และละครโทรทัศน์

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นได้รับความนิยมจากผู้อ่าน และผู้ชมการ์ตูนสามก๊กแอนิเมชันจำนวนมาก สำนักพิมพ์บรรลือสาส์นจึงนำการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นไปเผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ ตลาดต่างประเทศที่มีการขายลิขสิทธิ์การ์ตูนสามก๊กได้แก่ จีน เกาหลี สิงคโปร์ และมีการวางแผนว่าจะนำไปเผยแพร่ในทวีปยุโรปและอเมริกาต่อไป

๔.๒ ลักษณะทั่วไปของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นเป็นการ์ตูนสามก๊กเล่มหนึ่งที่ถ่ายทอดวรรณกรรมสามก๊กสู่ผู้อ่าน โดยการคงแก่นเรื่องสามก๊กและเนื้อหาส่วนใหญ่ไว้ แล้วตัดแปลงบางส่วนให้มีความร่วมสมัย เปลี่ยนเป้าหมายจากการผลิตเพื่อเหตุผลในทางการเมืองการปกครองมาเป็นการผลิตเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าเป็นหลัก รวมทั้งมุ่งเน้นการนำเสนอแก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนที่ชื่นชอบการอ่านหนังสือการ์ตูนมากกว่ากลุ่มผู้สนใจศึกษาวรรณคดีไทย และเปลี่ยนรูปแบบของสื่อที่ใช้ในการนำเสนอจากวรรณกรรมมาเป็นหนังสือการ์ตูนที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง วรรณกรรมสามก๊กเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษรที่ต้องใช้จินตนาการของผู้อ่าน ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามการตีความหมายของผู้อ่านแต่ละคน ส่วนหนังสือการ์ตูนเป็นการสื่อสารด้วยภาพที่ผู้เขียนการ์ตูนแปลงจินตนาการจากตัวอักษรมาวาดเป็นภาพที่มีตัวคนชัดเจน

^๒ สุชาติ พรหมรุ่งโรจน์. ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น. สัมภาษณ์, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐.

^๓ สุชาติ พรหมรุ่งโรจน์. ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น. สัมภาษณ์, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐.

^๔ สุชาติ พรหมรุ่งโรจน์. ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น. สัมภาษณ์, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐.

เมื่อมองการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นในฐานะหนังสือการ์ตูนที่มีองค์ประกอบของหนังสือ ได้แก่ ปกและรูปเล่ม เนื้อหา ลำนวนภาษา และภาพการ์ตูน ผู้วิจัยสรุปลักษณะทั่วไปของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นได้ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ปกและรูปเล่ม

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีปกเป็นรูปตัวละครในเรื่อง ตัวละครที่ปรากฏอยู่ในหน้าปกแต่ละเล่มจะเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญ หรือมีความโดดเด่นในเนื้อหาของการ์ตูนเล่มนั้นๆ เช่น การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น เล่มที่ ๑๕ มีหน้าปกเป็นรูปขงเบ้ง นำเสนอเนื้อหาตั้งแต่ตอนที่เล่าขานได้พบขงเบ้งเป็นครั้งแรก และตัวละครขงเบ้งเริ่มเข้ามามีบทบาทในเรื่องสามก๊ก แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กให้ความสำคัญแก่ภาพปกที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภายในเล่ม

นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างภาพปกกับเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กแล้ว หนังสือการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นยังมีหน้าปกที่ดึงดูดความสนใจ ด้วยการออกแบบปกที่มีสีสันสวยงาม จัดองค์ประกอบภาพเหมาะสมกลมกลืนกัน บอกรายละเอียดของหนังสือการ์ตูน ได้แก่ ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง และหมายเลขของเล่มนั้นๆ ดังภาพ

๔.๒.๒ เนื้อหา

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นถ่ายทอดเนื้อหาจากวรรณกรรมเรื่องสามก๊กซึ่งเป็นวรรณกรรมที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นยอดของความเรียงนิทาน และได้รับความนิยมจากผู้อ่านมาเป็นเวลานาน การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นยังคงแก่นเรื่องของสามก๊กไว้แก่นเรื่องสามก๊กและการ์ตูนสามก๊กที่ปรากฏในเรื่องคือ มนุษย์มีความต้องการอำนาจ และพยายามต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจโดยใช้กลอุบาย หรือความเจ้าเล่ห์ต่างๆ นานาประการ ดังจะเห็นได้จากการต่อสู้

แย้งชิงอำนาจของเหล่าขุนนางในยามที่บ้านเมืองขาดผู้นำที่เข้มแข็ง โดยใช้กลอุบายต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและความเป็นใหญ่ในแผ่นดิน จนกระทั่งบ้านเมืองเกิดการแตกแยกเป็น ๓ ก๊ก แต่การแตกแยกนั้นนานไปก็ย่อมกลับเข้ารวมกันอีก เมื่อผู้นำที่เข้มแข็งแย้งชิงอำนาจจากผู้นำที่อ่อนแอ และรวบรวมแผ่นดินให้เป็นหนึ่งเดียว

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนำเสนอเรื่องสามก๊กในรูปแบบหนังสือการ์ตูนซึ่งเป็นสื่อสมัยใหม่ที่อยู่ในบริบทของวัฒนธรรมประชานิยม เป็นการนำเสนอเรื่องสามก๊กที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการค้าเป็นหลัก ผู้เขียนจึงต้องใช้กลวิธีการนำเสนอที่ทำให้การ์ตูนฉบับนี้ขายได้มากที่สุด ดังนั้นรูปแบบในการนำเสนอ และกลุ่มผู้อ่านจึงมีความสำคัญต่อการคัดแปลงวรรณกรรมสามก๊กให้เป็นการ์ตูนสามก๊กฉบับนี้

รูปแบบหนังสือการ์ตูนซึ่งเป็นสื่อสมัยใหม่ที่สื่อสารด้วยภาพ ผู้เขียนการ์ตูนได้แปลงจินตนาการจากตัวอักษรมาเป็นภาพที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านได้มีความเข้าใจในความหมายร่วมกัน โดยผ่านการตีความจากผู้เขียนการ์ตูน^๕ นอกจากนี้ ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กก็ได้เพิ่มความร่วมสมัยในการ์ตูนสามก๊ก ด้วยการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ตัวละคร ฉาก และบทสนทนาให้มีความเป็นปัจจุบัน เป็นการปรับประสาน/ต่อรอยระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ หรือระหว่างวรรณกรรมกับหนังสือการ์ตูน ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนต้องเล่าเรื่องสามก๊กในบริบททางสังคม วัฒนธรรมสมัยใหม่และในสื่อสมัยใหม่ การเล่าเรื่องสามก๊กจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมด้วยการตัดเนื้อหาส่วนที่ไม่สำคัญออก เพื่อให้เนื้อหาสั้นลง และดำเนินเรื่องได้เร็ว เพิ่มความร่วมสมัยและแทรกอารมณ์ขันเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกว่าถูกยึดเยียดเนื้อหาจนทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และการดำเนินเรื่องของการ์ตูนนั้นจะเล่าเรื่องไปตามลำดับเวลา ไม่เล่าเรื่องย้อนกลับ ทำให้เข้าใจง่าย ไม่สับสน เพื่อให้เหมาะแก่รูปแบบการนำเสนอ และผูกใจผู้อ่าน

๔.๒.๓ ตำนวนภาษา

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนำเสนอเรื่องสามก๊กในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบัน ผู้เขียนการ์ตูนจึงมีการปรับประสานและต่อรอยระหว่างตำนานภาษาในวรรณกรรมเดิมกับตำนานภาษาในวัฒนธรรมใหม่ที่มีความเป็นปัจจุบัน หรืออยู่ร่วมสมัยกับผู้อ่าน ดังจะเห็นได้ว่าการ์ตูนสามก๊กมีทั้งคำบรรยายและบทสนทนาที่นำมาจากวรรณกรรมสามก๊ก โดยไม่ได้ดัดแปลงถ้อยคำและเนื้อความ แต่ก็มีคำบรรยายและบทสนทนาจำนวนมากที่ผู้เขียนการ์ตูนดัดแปลงให้มีความร่วมสมัย มีความเป็นปัจจุบัน ทำให้ผู้อ่านซึ่งอยู่ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเดียวกันสามารถรับรู้ความแตกต่างนั้นได้

^๕ วัชรชัย วานิชวัฒนากุล, "การสื่อสารความหมายในการ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่," เหลียวหน้าแลหลังวัฒนธรรมป๊อป (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘๑.

ถึงแม้ว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นจะมีการดัดแปลงสำนวนภาษาในวรรณกรรมสามก๊กเพื่อให้เหมาะแก่การนำเสนอในบริบททางสังคมใหม่ แต่ภาษาที่ดัดแปลงไปนั้นก็เป็นการดัดแปลงเพื่อให้เหมาะแก่กลุ่มผู้อ่านและรูปแบบการนำเสนอด้วย ภาษาที่ใช้ในการ์ตูนสามก๊กจึงเป็นภาษาที่สุภาพ ไม่หยาบคาย และดัดแปลงบทสนทนาให้มีลักษณะเป็นภาษาพูดที่เข้าใจง่าย เรื่อง บทสนทนาของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนั้น ผู้วิจัยจะได้กล่าวอย่างละเอียดในหัวข้อ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาต่อไป

๔.๒.๔ ภาพการ์ตูน

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนำเสนอวรรณกรรมสามก๊กโดยใช้ภาพที่ผู้เขียนการ์ตูนจินตนาการและตีความจากเรื่องสามก๊ก นำเสนอในรูปแบบคอมมิคสตริปที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพเป็นหลัก มีคำบรรยายและบทสนทนาประกอบการดำเนินเรื่อง ดังนั้น ภาพการ์ตูนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการ์ตูนสามก๊ก ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กใช้ภาพในการให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวละคร และฉากของเรื่องสามก๊กแทนการบรรยาย ทำให้เห็นลักษณะของตัวละครและฉากที่มีความเป็นรูปธรรม มีความชัดเจน และผู้เขียนไม่ต้องจินตนาการหรือตีความด้วยตนเอง

ภาพการ์ตูนในการ์ตูนสามก๊กมีทั้งภาพวาดทั้งที่สมจริง และเกินความเป็นจริง หน้าตาของตัวการ์ตูนมีทั้งความสวยงาม และความตลก มีภาพล้อเลียนสิ่งที่อยู่ในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบัน ได้แก่ โฆษณา ข่าวดารา ภาพยนตร์ และบุคคลที่มีชื่อเสียงซึ่งมีความร่วมสมัยกับผู้อ่าน ลายเส้นของการ์ตูนมีความคมชัด เป็นการ์ตูน ๔ สีที่มีสีสันสวยงาม

องค์ประกอบสำคัญของภาพการ์ตูน คือ ภาพและคำสนทนาของตัวการ์ตูนในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีความสอดคล้องต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราวของวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก ใน ๑ หน้ามีภาพการ์ตูน ๕-๑๐ กรอบภาพ ขนาดของกรอบภาพจะไม่แน่นอน เป็นไปตามความเหมาะสมของภาพ และบทสนทนาในแต่ละกรอบภาพ การลำดับกรอบภาพจะเรียงจากด้านบนและให้เริ่มอ่านจากด้านซ้ายไปขวา แล้วลงมาด้านล่าง ภาพการ์ตูนอาจจะอยู่เฉพาะภายในกรอบภาพ หรืออาจมีภาพบางส่วนที่อยู่นอกเส้นกรอบภาพก็ได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าลักษณะทั่วไปของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีรูปเล่มเนื้อหา สำนวนภาษา และภาพการ์ตูน เหมาะสมแก่รูปแบบของคอมมิคสตริป มีปกและภาพการ์ตูนสวยงาม เนื้อหา สำนวนภาษา และภาพการ์ตูนมีการดัดแปลงให้มีความร่วมสมัยซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยน/ต่อร่องระหว่างวรรณกรรมสามก๊กกับหนังสือการ์ตูน หรือการต่อร่องระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ เพื่อนำเสนอเรื่องสามก๊กในบริบทของสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบัน

๔.๓ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา

วรรณกรรมสามก๊กมีการนำเสนอเนื้อหาด้วยภาษาในรูปแบบความเรียงร้อยแก้ว ผู้อ่านวรรณกรรมจึงต้องใช้จินตนาการและการตีความจากตัวอักษรในวรรณกรรมเพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นภาพที่ผู้เขียนบรรยายไว้ แต่การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนำเสนอเรื่องสามก๊กในรูปแบบคอมิกสตริปที่ผู้อ่านได้แปลงตัวอักษรในวรรณกรรมให้เป็นภาพการ์ตูน ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนได้จินตนาการและตีความออกมาเป็นภาพที่มีตัวตนชัดเจนแล้ว ผู้อ่านจะได้รับรู้เรื่องสามก๊กจากภาพ คำบรรยายภาพ และบทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนใช้เล่าเรื่อง เป็นกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเรื่องสามก๊กโดยใช้ภาพการ์ตูนที่ผู้เขียนวาดแทนการเขียนบรรยายในสามก๊กฉบับเดิม

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นเป็นการ์ตูนเรื่องยาว หรือคอมิกสตริปที่แบ่งเนื้อหาของเรื่องเป็นตอนๆ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๕ ตอน ตอนละ ๑๕ หน้า เนื้อหาแต่ละตอนไม่ได้จบในตัวเอง เมื่อนำมาพิมพ์รวมเล่มในรูปแบบการ์ตูน ๔ สี จึงมีจำนวนเล่มทั้งหมด ๔๕ เล่ม

เนื้อหาของวรรณกรรมสามก๊กนั้นมีความยาวถึง ๑๒๐ ตอน (สามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ตัดตอนใหม่ให้เหลือเพียง ๘๗ ตอน) วรรณกรรมเรื่องนี้มีรูปแบบการเขียนประเภทความเรียงร้อยแก้วซึ่งถ่ายทอดเนื้อหาด้วยตัวอักษร และเนื้อหาแต่ละตอนก็มีความยาวมาก ทั้งยังมีบทกลอน และการกล่าวถึงท้ายในแต่ละตอน เพื่อให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาของตอนต่อไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เดียวหุยโกรธนัก ระบายโทสะว่า “เราพลีชีวิตเข้าไปช่วยรบ ช่วยชีวิตมันไว้ได้ มันยังกระทำการดูหมิ่นหยาบช้าต่อเราอย่างนี้ หากไม่ฆ่ามันเสีย ข้าคงไม่หายแค้นเป็นแน่”

ว่าพลางกระซอกดาบออกจากฝัก เดินปรีเข้าไปในค่าย หมายจะฆ่าตั้งโต๊ะ

จิตมนุษย์สมัยโน้นสมัยนี้

ย่อมไม่มีเปลี่ยนแปลงสักแค่ไหน

วีรบุรุษวีรสตรีสักปานใด

จักหาใครล่วงรู้ดูยากนาน

ฉันทคนดีมีใจงามประหลาด

ถาเมื่อนมาดเดียวหุยผู้กล้าหาญ

คนไม่รู้คุณคนคือคนพาล

จักถูกโลกสังหารสิ้นชื่อเอย

ตั้งโต๊ะจะเป็นอย่างไร โปรดฟังการสาธยายในตอนต่อไปเทอญ^๖

การนำเสนอเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนั้น ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้ดัดแปลงเนื้อหาในวรรณกรรมเรื่องสามก๊กด้วยการตัดออก การเพิ่มเข้า การสลับตำแหน่ง และการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางส่วน ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวเรื่องการดัดแปลงเนื้อหาในบทที่ ๕ กลวิธีการดัดแปลงวรรณกรรมสามก๊กเป็นการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น สำหรับการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ผู้วิจัยจะขอกล่าวเฉพาะกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กเพื่อให้เหมาะแก่การนำเสนอในรูปแบบของคอมิกส์ตรีปเท่านั้น

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น มีการกำหนดจำนวนหน้าไว้อย่างชัดเจนว่า ๑ ตอนมี ๑๕ หน้า นำเสนอในหนังสือการ์ตูนมหาสนุก ในรูปแบบการ์ตูนภาพขาวดำ ทำให้การแบ่งเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กแต่ละตอนไม่ตรงกับสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัธโนทัย และสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)

การเปิดเรื่องของแต่ละตอนจะมีการย้อนกลับไปที่เนื้อหาของตอนที่แล้ว ประมาณ ๑-๓ กรอบภาพ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างเนื้อหาของตอนที่แล้ว กับเนื้อหาของตอนใหม่ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการนำเสนอ นอกจากนี้ ในหน้าแรกของแต่ละตอนก็จะมีลำดับที่ และชื่อตอนปรากฏอยู่ รวมทั้งมีภาพตัวละครที่สัมพันธ์กับชื่อตอนนั้นๆ ตัวอย่างเช่น ตอนที่ ๗๔ จูล่งแปรพักตร์ ก็จะมีภาพจูล่งอยู่ในหน้าแรกของตอนนี้ ดังภาพ

^๖ วรรณไว พัธโนทัย, สามก๊กฉบับแปลใหม่, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพมหานคร: ธรรมชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕-๑๖.

ก่อนที่จะเริ่มเนื้อหาของแต่ละตอน ผู้เขียนการ์ตูนจะสรุปเนื้อหาของตอนที่แล้ว และกล่าวเชิญชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาของตอนที่ผู้เขียนกำลังจะนำเสนอ เช่น “ศึกใหญ่ขนาดนี้ ขงเบ้งจะวางอุบายใครรับมือได้ เราไปติดตามพร้อมกันเลยครับ”

เนื้อหาส่วนที่เล่าความเดิมตอนที่แล้วนี้ ไม่รวมอยู่ในเนื้อหาการ์ตูนสามก๊กที่มีจำนวน ๑๕ หน้า เพราะเป็นเนื้อหาที่บรรยายเรื่องราวด้วยตัวอักษรเพียงอย่างเดียว มีได้อยู่ในรูปแบบของคอมิกส์ตริป ดังภาพ

ผู้อ่านที่ติดตามอ่านการ์ตูนสามก๊กในหนังสือการ์ตูนมหาสนุกต้องอ่านเป็นตอนๆ ในหนังสือการ์ตูนแต่ละเล่ม ซึ่งหนังสือการ์ตูนมหาสนุกเล่มหนึ่งจะมีเรื่องสามก๊กเพียง ๑ ตอนเท่านั้น เมื่อมีการสรุปเนื้อหาของตอนที่แล้วไว้ให้อ่านก่อนที่จะเริ่มเนื้อหาของตอนใหม่ จึงทำให้ผู้อ่านสามารถปะติดปะต่อเรื่องราวได้โดยไม่สับสน และเข้าใจเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กได้ง่ายยิ่งขึ้น

การดำเนินเรื่องของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนั้นรวดเร็ว กระชับ เพราะมีการตัดเนื้อหาที่ไม่สำคัญของแต่ละตอนออกไป แต่การจบเรื่องมักจะไม่จบเมื่อเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์สิ้นสุดลง อาจจะจบในขณะที่ตัวละครกำลังพูด หรือกำลังสู้รบกัน โดยไม่รู้ผลแพ้ชนะ ทั้งนี้เป็นเพราะจำนวนหน้าที่จำกัด และลักษณะการเล่าเรื่องของผู้เขียนการ์ตูนที่ไม่ได้วางแผนการวาดการ์ตูนไว้ก่อน เมื่อวาดครบจำนวนหน้าแล้วก็จบเนื้อหาของแต่ละตอนเพียงเท่านั้น ทำให้เนื้อเรื่องในแต่ละตอนไม่ตรงกับสามก๊กทั้ง ๒ ฉบับ

เมื่อจบเนื้อหาของแต่ละตอน ผู้เขียนการ์ตูนจะมีการกล่าวทิ้งท้ายให้ผู้อ่านติดตามอ่านการ์ตูนสามก๊กในตอนต่อไป โดยปรากฏภาพหมูซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทน “หมู นินจา” ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊ก ที่กล่าวเชื้อเชิญให้ผู้อ่านติดตามอ่าน เช่น ตอนที่ ๘๒ เฆทัพเสหัวคูน เมื่อจบเนื้อหาแล้วก็มีคำกล่าวทิ้งท้ายว่า “สงครามใหญ่กำลังจะเริ่มขึ้นอีกครั้ง โปรดติดตามตอนต่อไป” ดังภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ภาพการ์ตูนที่ผู้เขียนวาดแทนการเขียนบรรยายในสามก๊กฉบับเดิม ลักษณะเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กเป็นการปรับเปลี่ยนเนื้อหาของวรรณกรรมสามก๊กเดิมให้สอดคล้องแก่การนำเสนอในสื่อใหม่ หรือเป็นการปรับประสาน/ต่อรอยระหว่างวรรณกรรมสามก๊กกับหนังสือการ์ตูนที่อยู่ในบริบทของสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ ซึ่งบริบทของการนำเสนอการ์ตูนสามก๊กในวัฒนธรรมประชานิยมมีผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นปัจจัยสำคัญ ผู้เขียนการ์ตูนต้องคำนึงถึงยอดขายและพยายามหาวิธีการนำเสนอที่สามารถผูกใจผู้อ่านไว้ได้ ดังจะเห็นว่าเนื้อหาของการ์ตูนสามก๊กไม่ปรากฏบทกลอนจากสามก๊กฉบับแปลใหม่ แต่มีการกล่าวเชิญชวนให้ติดตามเรื่องราวเช่นเดียวกับสามก๊กฉบับแปลใหม่ การกล่าวเชิญชวนของการ์ตูนสามก๊กนั้นมีทั้งกล่าวเชิญชวนก่อนที่จะเริ่มเนื้อหา และเมื่อจบเนื้อหาของแต่ละตอน ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้อ่านนำมาใช้ผูกใจให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านเนื้อหาตอนต่อไป นอกจากนี้ ผู้เขียนการ์ตูนยังคำนึงถึงความต่อเนื่องของเนื้อหา มีการย้อนเนื้อหาและสรุปเนื้อหาตอนที่แล้วให้ผู้อ่านได้อ่านก่อนที่จะเริ่มอ่านเนื้อหาของตอนใหม่ ทำให้การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นเป็นการ์ตูนสามก๊กที่มีความต่อเนื่อง ไม่สับสน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านไม่รู้สึกว่เรื่องสามก๊กเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก และผู้เขียนได้แทรกความร่วมมือและมุกตลกไว้ตลอดทั้งเรื่อง เพื่อให้เป็นการเล่าเรื่องสามก๊กในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบันที่ลดความเคร่งขรึมของวรรณกรรม

ดั้งเดิม และเพิ่มความร่วมสมัยเพื่อผูกใจผู้อ่าน สมดังเจตนารมณ์ของผู้เขียนการ์ตูนที่ต้องการให้การ์ตูนสามก๊กฉบับนี้ “อ่านง่าย เข้าใจง่าย ตลกขบขัน จูงใจให้ติดตาม”^๑

๔.๔ กลวิธีการนำเสนอตัวละคร

กุหลาบ มัลลิกะมาส ได้ให้ความหมายของคำ “ตัวละคร” ว่า

ตัวละคร คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็นคนหรือเทียบเท่าคนก็ได้ ในศิลปะแห่งวรรณคดี ตัวละครในเรื่องมีความสัมพันธ์กับผู้สร้างอย่างยิ่ง คือผู้แต่งเป็น “ผู้สร้าง” ตัวละครในเรื่องอย่างแท้จริง โดยที่ได้ให้ชื่อ กำหนดรูปร่าง หน้าตา เพศ วัย กำหนดนิสัยใจคอ บุคลิกภาพ กำหนดบทบาท และกำหนดแม้แต่โชคชะตาให้ตัวละครนั้นๆ จึงเท่ากับผู้แต่งทำให้ตัวละครมีตัวตน มีชีวิตชีวาอย่างแท้จริงจนผู้อ่านรักหรือชัง สงสาร เห็นใจ ตัวละครเหล่านั้น^๒

สามก๊กเป็นเรื่องที่เขียนขึ้นจากพงศาวดารจีนซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก แต่บุคคลที่ปรากฏชื่ออยู่ในเรื่องสามก๊กส่วนใหญ่ไม่ได้มีบทบาทปรากฏตลอดทั้งเรื่อง อาจมีบทบาทเพียงบางช่วงบางตอนเท่านั้น มีตัวละครเพียงบางตัวที่มีบทบาทเกือบตลอดทั้งเรื่อง และเป็นบทบาทที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อเนื้อหาและตัวละครอื่นๆ ผู้วิจัยจึงแบ่งตัวละครในเรื่องสามก๊กได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ตัวละครหลัก และตัวละครประกอบ

๔.๔.๑ กลวิธีการนำเสนอตัวละครหลัก

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการคงตัวละครสำคัญ หรือตัวละครหลักในวรรณกรรมสามก๊กเดิมไว้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะผู้เขียนการ์ตูนได้นำเสนอเรื่องสามก๊กในรูปแบบคอมิกสตริปที่ใช้ภาพในการดำเนินเรื่องเกือบตลอดทั้งเรื่อง ตัวละครหลักในเรื่องสามก๊กและตัวละครประกอบส่วนใหญ่จึงยังคงมีบทบาทตามเดิม แต่เนื่องจากตัวละครหลักในวรรณกรรมสามก๊กบางตัวมีลักษณะทางกายภาพและลักษณะนิสัยไม่ชัดเจน เพราะไม่ปรากฏคำบรรยายที่บ่งบอกลักษณะของตัวละครเหล่านั้น ผู้วิจัยจึงกล่าวถึงกลวิธีการนำเสนอตัวละครหลักด้วยการยกตัวอย่างเฉพาะตัวละครหลักที่มีลักษณะทางกายภาพ และลักษณะนิสัยที่ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะตัวที่น่าสนใจเพียงบางตัว ได้แก่

^๑ สัมภาษณ์ สุชาติ พรหมรุ่งโรจน์, ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐.

^๒ กุหลาบ มัลลิกะมาส, วรรณคดีวิจารณ์ (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๘๖-

เล่าปี ขงเบ้ง โจโฉ จิวยี่ และกวนอู เพื่อให้เห็นกลวิธีการนำเสนอตัวละครหลักในการ์ตูนสามก๊ก ฉบับบรรลือสาส์นในภาพรวม

๔.๔.๑.๑ เล่าปี

สุภาณี ปิยพสุนทรากล่าวเรื่องประวัติความเป็นมาของตัวละครเล่าปีว่า เล่าปีเป็นเชื้อพระวงศ์ชั้น เมื่อเยาว์ฐานะยากจนมาก ได้สาบานเป็นพี่น้องกับกวนอู เตียวหุย และเข้าร่วมศึกปราบโจรโพกผ้าเหลือง ต่อมาได้ครองเมืองซีจิว แต่เนื่องจากมีกำลังพลน้อย ขาดที่ปรึกษาช่วยคิดวางแผนจึงไม่อาจตั้งตัวได้ ต้องสวามิภักดิ์ต่อเล่าเปียว โจโฉ จนกระทั่งได้ขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา ทุกสิ่งทุกอย่างจึงดีขึ้น เล่าปียึดครองฮันตั้งได้และตั้งตนเป็นพระเจ้าเล่าปี สถาปนาจ๊กก๊กขึ้น เมื่อกวนอูตาย พระเจ้าเล่าปียกทัพปราบง่อก๊กเพื่อล้างแค้นให้กวนอู แต่พ่ายแพ้จนต้องหนีไปอยู่เมืองเป็กเต้ และประชวรหนัก ไม่นานก็สิ้นพระชนม์^๕

ลักษณะทางกายภาพ

เล่าปีในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะเด่นคือ หูยาน และตายาว โดยเฉพาะหูนั้นเห็นได้ชัดว่ามีความยาวมากกว่าหูของตัวละครอื่น ลักษณะหูยานและตายาวของเล่าปีตรงกับสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัธโนทัยที่บรรยายรูปร่างลักษณะของเล่าปีว่า “ร่างสูง ๗ ฉื่อ กับ ๕ ชุ่น หูยานถึงบ่า มือยาวเกินเข่า ตาชำเลืองดูใบหูตัวเองได้ ใบหน้าขาวนวลเกลี้ยงคังสี มงกุฎหยก ริมฝีปากแดงคังชาดแค้น” และสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ที่บรรยายรูปร่างลักษณะของเล่าปีว่า “กอบด้วยลักษณะรูปร่างใหญ่สมบุรณสูงประมาณห้าศอกเศษ หูยานถึงบ่า มือยาวถึงเข่า หน้าขาวคังสีหยก ฝีปากแดงคังชาดแค้น จักษุชำเลืองไปเห็นหู” แต่ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กก็ได้ตัดลักษณะบางประการของเล่าปีตามที่บรรยายไว้ในเรื่องสามก๊ก ได้แก่ รูปร่างสูงใหญ่ มือยาว หน้าขาวนวล และริมฝีปากแดง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการตัดออกเพื่อให้ตัวละครมีความสมส่วน สำหรับลักษณะหน้าขาวนวลและริมฝีปากแดงที่ไม่ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนนั้น อาจเป็นเพราะผู้เขียนการ์ตูนวาดภาพการ์ตูนเป็นภาพขาวดำ นำเสนอในหนังสือการ์ตูนมหาสนุกก่อน แล้วจึงนำมาลงสี และรวมเล่มเป็นการ์ตูน ๔ สี ในภายหลัง ทำให้ผู้เขียนการ์ตูนไม่สามารถแสดงลักษณะใบหน้าขาวนวล และริมฝีปากแดงของเล่าปีในภาพการ์ตูนได้

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้คงลักษณะเด่น เช่น หูยาว ตายาว ถึงแม้ไม่ได้ยาวเท่ากับในบทประพันธ์ก็ตาม และตัดลักษณะเด่นบางประการ เช่น รูปร่างสูงใหญ่ มือยาว ใบหน้าขาวนวล และริมฝีปากแดง อันเป็นลักษณะที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนได้

^๕ สุภาณี ปิยพสุนทร, สามก๊กฉบับภาพบุคคลพร้อมประวัติ (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๔๑), หน้า ๖๕.

เนื่องจากวิธีการนำเสนออาร์ตดูสามก๊กที่นำเสนอในรูปแบบการ์ตูนขาวดำก่อน แล้วจึงลงสีในภายหลัง หรืออาจเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพเหล่านั้น เมื่อตัดออกไปจะทำให้ตัวละครมีความสมส่วนมากยิ่งขึ้น ลักษณะทางกายภาพของเล่าปี่ที่ปรากฏในการ์ตูนสามก๊กจึงเป็นดังภาพ

ลักษณะนิสัย

เล่าปี่ในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะนิสัยที่เด่นชัด ได้แก่ มีเมตตาธรรม รักประชาชน อ่อนน้อมถ่อมตน และมีสัจจะ ดังที่ผู้เขียนการ์ตูนได้สรุปลักษณะนิสัยของเล่าปี่ไว้ในการ์ตูนสามก๊กฉบับสเปเชียล คอลเลคชั่น (Special Collection) ว่า

เล่าปี่ เจ้าแคว้นยอกุณธรรม “เมตตาประชากร อ่อนน้อมต่อนักปราชญ์”
เล่าปี่เป็นคนมีคุณธรรม มีเมตตา โอบอ้อมอารี สร้างตัวเองจนได้ครองแคว้นจ๊กก๊กภายใต้การชี้นำของขงเบ้ง จากนั้นก็ได้ตั้งตนเป็นกษัตริย์ราชวงศ์ฮั่น ครั้นกวนอูตายก็ยกทัพบุกง่อก๊กเพื่อแก้แค้น แต่โดนกลลวงทำให้พ่ายแพ้และล้มป่วย ได้มอบจ๊กก๊กให้พระเจ้าเล่าเสี้ยน และฝากฝังให้ขงเบ้งกับจูล่งช่วยดูแลเสียดชีวิตลงเมื่ออายุ ๖๓ พรรษา หลังเสวยราชย์ได้เพียง ๓ ปี

ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้แสดงลักษณะนิสัยของเล่าปี่ผ่านการกระทำ หรือพฤติกรรมที่เล่าปี่แสดงออกในการ์ตูนสามก๊กที่ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงลักษณะนิสัยมีเมตตาธรรม รักประชาชน อ่อนน้อมถ่อมตน และมีสัจจะของเล่าปี่ เช่น ความมีเมตตาธรรม รักประชาชนที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนในตอนที่เล่าปี่ถอนทัพที่เมืองซินเอี๋ย เล่าปี่ไม่ยอมทอดทิ้งประชาชนเพื่อเอาตัวรอด จึงอพยพครอบครัวราษฎรหนีทัพโจโฉทั้งที่รู้ว่าจะทำให้เดินทางได้ช้าลง เมื่อเล่าปี่เห็น

ประชาชนที่หนีภัยสงครามมาพร้อมกันต้องประสบความยากลำบากก็ร้องไห้เสียใจจะกระโดดแม่น้ำตาย แต่ราษฎรห้ามไว้ ความอ่อนน้อมถ่อมตนที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนตอนที่เล่าปี่ยอมน้อมกายไปต้อนรับลิโป้เข้าเมือง ยกย่องลิโป้เป็นพี่ชาย และมอบตราเมืองซีจิ๋วให้ และความมีสัจจะที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนในตอนที่ยีจีจะเดินทางไปหามารดาที่เมืองฮัวโต่ เล่าปี่ยอมให้ซีจีไปหามารดาเพื่อแสดงความกตัญญู ชุนเจียนเสนอให้เล่าปี่รับตัวซีจีไว้เพื่อให้โจโฉนำมารดาของซีจี ซีจีจะได้แค้นโจโฉและช่วยเล่าปี่กำจัดโจโฉ แต่เล่าปี่ไม่ยอมทำตามอุบาย ไม่ยอมเสียสัจจะที่ตนได้อนุญาตให้ซีจีไปหามารดา

การ์ตูนสามก๊กได้แสดงลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของเล่าปี่ซึ่งตรงกับบทบาทของเล่าปี่ที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก แต่ก็มีอาการตรงระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่เกิดขึ้นควบคู่ไปด้วย ทำให้ความเคร่งขรึมของเรื่องสามก๊กนั้นลดลงไป และมีความร่วมสมัยกับผู้อ่านตัวอย่างเช่น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๕ เตียวหุยโอบยู่ตรวจราชการ ที่แสดงให้เห็นความมีเมตตาธรรมของเล่าปี่ ซึ่งมีเมตตาแม้แต่กับคนที่มุ่งร้ายคนอย่างผู้ตรวจราชการที่ให้ร้ายเล่าปี่เพราะหวังเอาสินบนจนถูกเตียวหุยโอบยู่ตีด้วยความโกรธ เล่าปี่ก็ยังมาห้ามเตียวหุยไม่ให้โอบยู่ตีคนตามอำเภอใจ กวนอูแนะนำให้ผู้ตรวจราชการแล้วลาออกจากราชการ เล่าปี่ก็ไม่ยอมฆ่าผู้ตรวจราชการ แสดงให้เห็นความมีเมตตาของเล่าปี่ที่ไม่เคืองแค้นผู้ตรวจราชการผู้ที่ยุย่งร้ายคน ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเล่าปี่เมื่อรู้ว่าเตียวหุยกำลังโอบยู่ตรวจราชการ ด้วยการให้เล่าปี่ยังคงนั่งอ่านหนังสือไม่รีบไปห้ามเตียวหุย กวนอูสงสัยจึงถามว่า “ไม่รีบไปห้ามเตียวผู้ตรวจราชการก็ละพอดีแหละพี่” เล่าปี่จึงว่า “สม...อยากให้ร้ายพี่ก่อนทำไม” ซึ่งเป็นคำพูดที่ทำให้ความเมตตาของเล่าปี่หายไป กลายเป็นคนที่มีความเคืองแค้น เมื่อกวนอูถามว่า “แต่ถ้าขึ้นที่ใหญ่ไปซักวันนี่ ข้าเกรงว่าคุณธรรมของท่านอาจมัวหมองได้นะ” เล่าปี่ก็ตกใจ และกล่าวว่า “จริงด้วยสิ คุณธรรมต้องมาก่อนอื่นใด” แล้วก็รีบวิ่งไปทันที กวนอูก็คิดในใจว่า “เรื่องสร้างภาพที่ผมถนัดครับ” การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเล่าปี่ในตอนนี้เป็นการลดความเคร่งขรึมของวรรณกรรมสามก๊กลง ทำให้เห็นว่าความเมตตาของเล่าปี่นั้นไม่ใช่เรื่องจริงจัง เล่าปี่ก็มีความรู้สึกโกรธแค้นได้เหมือนกับคนทั่วไป นอกจากนี้ยังเป็นอาการตรงให้มีความร่วมสมัยด้วยการเปรียบเทียบการแสดงเมตตาธรรมของเล่าปี่ว่าเป็น “การสร้างภาพ” ซึ่งเป็นคำที่รับรู้ร่วมกันในบริบทสังคมสมัยปัจจุบันว่าเป็นการหลอกลวงให้เชื่อถือเป็นเช่นนั้น ไม่ใช่ความจริง

๔.๔.๑.๒ ขงเบ้ง

สุภาณี ปิยพสุนทรา กล่าวเรื่องประวัติความเป็นมาของขงเบ้งตัวละครสำคัญในเรื่องสามก๊กว่า ขงเบ้งมีชื่อจริงว่าจูกัดเหลียง ปลายราชวงศ์ฮั่น ขงเบ้งอยู่บนเขาโง่ลังกั้ง เผ่าติดตามสถานการณ์บ้านเมืองอย่างเงียบๆ จึงมีฉายาว่า “ฮกหลง” แปลว่า มังกรหลับ ขงเบ้งเป็นคนเจ้าปัญญา มีสายตายาวไกล มีอุดมการณ์อันยิ่งใหญ่ อีกทั้งมีความรู้กว้างขวางลึกซึ้ง ดังนั้น เมื่อเล่าปี่ทราบกิตติศัพท์เข้าจึงรีบเดินทางขึ้นเขาไปเชิญขงเบ้งมาช่วยราชการ เล่าปี่ต้องแสดงความจริงใจด้วยการเขียนกระท่อมของขงเบ้งถึง ๓ ครั้ง ขงเบ้งจึงยอมพบเล่าปี่ และตัดสินใจช่วยเล่าปี่ซึ่งแผ่นดิน นับแต่นั้นมาขงเบ้งก็เป็นที่ปรึกษาคนสำคัญของเล่าปี่ ก่อนหน้าที่จะเกิดศึกเซ็กเพ็ก ขงเบ้งเดินทางไปกับตั้งเพื่อก่อตั้งพันธมิตรซุนกวน-เล่าปี่ในการต่อต้านโจโฉ ซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างพื้นฐานแก่การแบ่งฐานอำนาจทางการเมืองออกเป็นสามก๊ก ต่อมาขงเบ้งวางแผนช่วยเล่าปี่ยึดครองเมืองเสฉวน เมื่อเล่าปี่ตั้งตนเป็นฮ่องเต้ สถาปนาจ๊กก๊กขึ้น เล่าปี่ก็แต่งตั้งให้ขงเบ้งเป็นอัครมหาเสนาบดี ก่อนที่เล่าปี่จะสิ้นพระชนม์ได้ฝากเมืองเสฉวนไว้กับขงเบ้ง ขงเบ้งจึงยกเอาเต๋าขึ้นครองราชย์ ทรงพระนามว่าพระเจ้าเล่าเสี้ยน พระเจ้าเล่าเสี้ยนแต่งตั้งให้ขงเบ้งเป็นมหาอุปราชคอยดูแลราชการงานเมือง เมื่อรับตำแหน่งแล้วขงเบ้งก็รีบฟื้นฟูพันธมิตรจ๊ก-ง่อ ปรับปรุงกฎหมายภายในให้เข้มงวดกวดขันเป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น มีระบบการให้รางวัลและการลงโทษที่ชัดเจน ต่อจากนั้นก็เร่งสร้างความมั่นคงแก่ภาคใต้ ส่งเสริมการทำนา ปรับปรุงการชลประทาน พยายามสร้างจ๊กก๊กให้เข้มแข็ง เตรียมบุกจ๊กก๊กเพื่อรวบรวมประเทศจีนให้เป็นปึกแผ่น ต่อมาขงเบ้งยกทัพไปตีวุยก๊ก ๗ ครั้ง ทำศึกกับสุมาอี้ขุนพลวุยก๊กอย่างดุเดือด ในระหว่างนี้ ขงเบ้งตรากตรำทำงานหนักเกินตัว ในที่สุดก็ป่วยตาย ศพของขงเบ้งฝังอยู่ที่เขาเตงกุนสัน^{๑๑}

ลักษณะทางกายภาพ

ขงเบ้งในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะเด่น คือ ศรีษะกลมโต จนทำให้ขงเบ้งถูกเดิวยุ่ยล้อเลียนว่า “หัวแดงโม” และการแต่งกายของขงเบ้งก็มีลักษณะร่วมสมัย มีผ้าผูกคอที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ “เนคไท” ในสมัยปัจจุบัน แตกต่างจากที่สามก๊กฉบับแปลใหม่ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของขงเบ้งไว้ในตอนที่เล่าปี่ไปเชิญขงเบ้งเป็นครั้งที่ ๓ ว่า “เล่าปี่เห็นขงเบ้งรูปร่างใหญ่โต สูงแปดชือ ใบหน้าเกลี้ยงกลางามดังหยก โทกผ้าอย่างดี สวมเสื้อครุยลายขนนก กระเรียน ลักษณะดั่งเทวาจตุ” และสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของขงเบ้งว่า “เล่าปี่แลเห็นขงเบ้งรูปร่างใหญ่โต สูงถึงหกศอก สีหน้าขาวเหมือนหยวก แต่งตัวโอโถง ท่วงที่เป็นอาจารย์ผู้ใหญ่”

^{๑๑} สุภาณี ปิยพสุนทรา, สามก๊กฉบับภาพบุคคลพร้อมประวัติ (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๔๑), หน้า ๑๕.

ลักษณะของขงเบ้งในการ์ตูนสามก๊กก็แตกต่างจากสามก๊กทั้ง ๒ ฉบับอย่างสิ้นเชิง ดังจะเห็นว่า ขงเบ้งในการ์ตูนสามก๊กมีรูปร่างไม่สูงใหญ่ ศีรษะกลมโต ใบหน้าไม่ได้งามดังที่บรรยายไว้ในสามก๊กฉบับแปลใหม่ การสร้างตัวละครขงเบ้งในการ์ตูนสามก๊กมิได้คงลักษณะทางกายภาพของขงเบ้งที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊กไว้ แต่มีการปรับเปลี่ยนให้มีลักษณะร่วมสมัย แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนมิได้ให้ความสำคัญแก่การคงรูปลักษณะของตัวละครตามวรรณกรรมสามก๊ก แต่ต้องการสร้างตัวการ์ตูนที่ร่วมสมัยกับผู้อ่านในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบันเพื่อผูกใจผู้อ่านการ์ตูนสามก๊ก ดังภาพ

ลักษณะนิสัย

ขงเบ้งในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะนิสัยที่เด่นชัด คือ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี สุขุม รอบคอบ และเป็นผู้บัญชาการที่ดี ผู้อ่านสามารถรับรู้ลักษณะนิสัยของขงเบ้งผ่านการกระทำและบทบาทที่มีในการ์ตูนสามก๊ก เช่น ความซื่อสัตย์ จงรักภักดีที่ปรากฏชัดเจนตอนที่จิวยี่ให้จูกัดกินพี่ชายของขงเบ้งเกลี้ยกล่อมขงเบ้งให้มาอยู่กับซุนกวน แต่ขงเบ้งกลับเป็นฝ่ายเกลี้ยกล่อมให้จูกัดกินมาอยู่กับเล่าปี่แทน และเมื่อเล่าปี่จะสิ้นพระชนม์ได้ฝากเมืองเสฉวนไว้กับขงเบ้ง บอกขงเบ้งว่าหากเล่าเสี้ยนไร้สติปัญญา ก็ขอให้ขงเบ้งเป็นเจ้าแผ่นดินเสียเอง ขงเบ้งเอาศีรษะกระแทกพื้น และกล่าวว่าจะขออุทิศร่างกายและจิตใจให้เล่าเสี้ยนไปจนตาย ความสุขุมรอบคอบที่ปรากฏชัดเจนตอนที่ม้าเจ็กเสียดึงชัยภูมิสำคัญ ขงเบ้งถอนทัพจากเมืองเสฉวนไม่ทันจึงให้เปิดประตูเมืองไว้ ขงเบ้งขึ้นไปคิดพิณบนกำแพงเมือง เป็นการแก้ไขสถานการณ์ด้วยความสุขุมรอบคอบ หลังจากศึกครั้งนั้น ขงเบ้งมีสาส์นกราบทูลพระเจ้าเล่าเสี้ยนขอลดตำแหน่งของตัวเองลง ๓ ชั้น โทษฐานที่ใช้คนผิดพลาด แสดงให้เห็นความเป็นผู้บัญชาการที่ดีของขงเบ้ง

ลักษณะนิสัยของขงเบ้งในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนั้นตรงกับที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก แต่ก็มีคำต่อรองให้ความเคร่งขรึมจริงจังในเรื่องสามก๊กลดน้อยลงไป และเพิ่มความร่วมสมัยเข้ามา ดังนี้

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๑๖๘ สุมาอี้หลงกล แสดงให้เห็นความสุขุมในการแก้ไขสถานการณ์ของขงเบ้ง หลังจากที่ม้าเจ๊กพ่ายแพ้ทำให้เสียเกงฉียงภูมิสำคัญ ขงเบ้งก็สั่งการเตรียมถอยทัพ สุมาอี้ยกทัพมาใกล้ถึงเมืองเสฉี เหล่าขุนนางต่างวิตกกังวลเพราะในเมืองเสฉีนั้นไม่มีนายทหาร มีแต่ขุนนางฝ่ายปุน ขงเบ้งจึงให้หรือธงที่ปักไว้บนกำแพงเมืองลง เปิดประตูเมืองให้หมด ให้ทหารแต่งตัวปลอมเป็นชาวบ้านทำการปิดกวาดทางประตูเมืองด้านละ ๒๐ คน และห้ามส่งเสียงอะอะโวยวาย สุมาอี้เห็นราษฎรในเมืองทำตามปกติ ขงเบ้งคิดพิณอยู่บนกำแพงเมือง มีเด็กน้อยผู้หนึ่งถือกระบี่วิเศษอยู่ข้างซ้าย และเด็กน้อยอีกคนหนึ่งถือเครื่องหมายอาญาสิทธิ์อยู่ข้างขวา สุมาอี้เห็นดังนั้นก็นึกจนคิดว่าขงเบ้งต้องชุมนุมทหารไว้มากมาย จึงสั่งให้ทัพหลังเคลื่อนขึ้นเป็นทัพหน้า ทัพหน้ายกกลับไปเป็นทัพหลัง เคลื่อนทัพถอยไปทางเขาด้านเหนือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นถึงความสุขุม และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ดีของขงเบ้งที่สามารถเปลี่ยนสถานการณ์อันตรายให้เป็นฝ่ายได้เปรียบในการศึกได้ แต่ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพของขงเบ้ง ด้วยการให้ขงเบ้งเปิดเทพบันทึกลงเสียงพิณแทนการคิดพิณจริงๆ ขงเบ้งมีกิริยาอาการกระวนกระวาย และคิดในใจว่า “เพลงจะจบอยู่แล้วยังทำเฉยอยู่อีก” การให้ขงเบ้งเปิดเทพบันทึกลงเสียงนั้นเป็นการต่อรองให้การ์ตูนสามก๊กมีความร่วมสมัยกับผู้อ่าน และการที่ขงเบ้งมีกิริยาอาการกระวนกระวายก็เป็นการลดความเคร่งขรึมจริงจังของเรื่องสามก๊ก เป็นการเล่าเรื่องสามก๊กในบริบทของวัฒนธรรมใหม่ที่มีความร่วมสมัยมากขึ้น

๔.๔.๑.๓ โจโฉ

สุภาณี ปิยพสุนทรากล่าวเรื่องประวัติความเป็นมาของโจโฉตัวละครสำคัญในเรื่องสามก๊กว่า โจโฉมีชีวิตอยู่ใน ค.ศ. ๑๕๕-๒๒๐ เป็นนักการเมืองและนักการทหารที่เด่นดังที่สุดคนหนึ่งในยุคสามก๊ก เริ่มมีชื่อเสียงตั้งแต่สมัยปราบโจร โทกผ้าเหลือง ต่อมาได้เข้าร่วมกองทัพพันธมิตรปราบตั้งโต๊ะ และเริ่มชองสู่มกำลังทหารเรื่อยมา ค.ศ. ๑๙๖ โจโฉคุมพระเจ้าเหี้ยนเต้ไปอยู่ที่เมืองสุไต่ จากนั้นก็อ้างพระราชโองการจึงได้เปรียบในด้านการเมือง โจโฉต่อสู้กับกองกำลังฝ่ายต่างๆ อยู่สิบกว่าปี ในที่สุดก็ปราบปรามกองกำลังของลิโป้ อ้วนสุด อ้วนเสี้ยว เล่าเปียวได้สำเร็จ ค่อยๆ รวบรวมภาคเหนือของประเทศจีนให้เป็นปึกแผ่น ค.ศ. ๒๐๘ โจโฉพ่ายแพ้แก่กองกำลังพันธมิตรของซุนกวนและเล่าปี่ในศึกเซ็กเพ็ก จึงถอยทัพกลับไปสร้างความมั่นคงทาง

ภาคเหนือ ค.ศ. ๒๑๖ โจโฉตั้งตนเป็นวุยอ่อง อีก ๔ ปีต่อมาก็ถึงแก่กรรม โจผีบุตรโจโฉสืบทอดตำแหน่งวุยอ่องต่อจากบิดา และต่อมาก็สถาปนาตนเองเป็นฮ่องเต้^{๑๑}

ลักษณะทางกายภาพ

โจโฉในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะเด่น คือ ตาเล็ก หนวดมี ๒ เส้น และม้วนเป็นวง ส่วนสามก๊กฉบับแปลใหม่ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของโจโฉว่า “แลนายทัพนั้นเป็นกองม้า ร่าสูง ๗ ฉื่อ ตาเล็ก หนวดเครายาว” และสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของโจโฉว่า “แลนายทัพนั้นชื่อโจโฉ สูงประมาณห้าศอก จักขุเล็ก หนวดยาว”

ลักษณะเด่นของโจโฉที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊กทั้ง ๒ ฉบับ คือ ตาเล็ก หนวดเครายาว ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนได้คงลักษณะตาเล็กไว้ แต่หนวดเคราของโจโฉในการ์ตูนสามก๊กไม่ได้ยาวดังที่ปรากฏในบทประพันธ์ แต่มีลักษณะม้วนเป็นวง มีลายเส้นบ่งบอกว่าเป็นคนเจ้าเล่ห์ สำหรับการแต่งกายของโจโฉนั้น จะเห็นว่าโจโฉคาดเข็มขัดที่มีตัวอักษร “จ” ซึ่งเป็นชื่อย่อของ “โจโฉ” ที่ผู้เขียนการ์ตูนคิดขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าลักษณะทางกายภาพของโจโฉเป็นการต่อรองระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนได้คงลักษณะบางประการที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊กเดิมไว้ แต่ก็ต่อรองให้มีความร่วมสมัยด้วยการสร้างสัญลักษณ์ซึ่งมาจากชื่อย่อของโจโฉ ดังภาพ

^{๑๑} สุภาณี ปิยพสุนทร, สามก๊กฉบับภาพบุคคลพร้อมประวัติ (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๔๑), หน้า ๓๗.

ลักษณะนิสัย

โจโฉในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะนิสัยที่เด่นชัด คือ ใจเด็ดเดี่ยว ไม่ท้อถอย มีความเฉียบขาด เจ้าเล่ห์ และขี้อวด ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นได้บรรยายลักษณะนิสัยของโจโฉในสามก๊กฉบับสเปเชียล คอลเล็กชันว่า “โจโฉเป็นคนไหวพริบดี ขำของในพิชัยสงคราม ใช้นคนเป็น แต่ก็ขี้อวด ชอบเลี้ยงคู่มือปัญญา และรักคนมีคุณธรรม” ซึ่งก็มีลักษณะนิสัยบางประการที่ตรงกับในเรื่องสามก๊ก ได้แก่ นิสัยขี้อวด ส่วนลักษณะนิสัยอื่นๆ นั้น แม้ว่าผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กจะไม่ได้บรรยายไว้ แต่ก็ปรากฏให้เห็นได้จากการกระทำของโจโฉในการ์ตูนสามก๊ก เช่น ใจเด็ดเดี่ยว ไม่ท้อถอยที่ปรากฏชัดเจนตอนที่โจโฉอาสาไปมาตั้งโต๊ะ แต่ทำการไม่สำเร็จเพราะตั้งโต๊ะรู้ตัวเสียก่อน โจโฉจึงแสร้งบอกว่าจะนำมิดสันมามอบให้ตั้งโต๊ะ แล้วรีบหนีออกจากเมืองทันที และเมื่อโจโฉพ่ายแพ้ที่เซ็กเพ็กจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด โจโฉก็ไม่ได้โศกเศร้าเสียใจหรือท้อถอย ยังคงมุ่งมั่นคิดการต่อไป ความเจ้าเล่ห์ที่ปรากฏชัดเจนตั้งแต่โจโฉยังเยาว์ โจโฉเป็นผู้เป็นอามักจะนำเรื่องไม่ดีที่โจโฉก่อไว้มาฟ้องบิดาของโจโฉ โจโฉจึงแสร้งทำเป็นลมล้มลง ทำหน้าและปากบิดเบี้ยว อาจจะไปบอกโจโก้ พอโจโก้มาเห็นโจโฉเป็นปกติอยู่ก็ตาม โจโฉแสร้งบอกว่าอาไม่ชอบคน จึงใส่ร้ายว่าคนเป็นลม ทำให้โจโก้บิดาไม่เชื่อถ้อยคำของอาอีกต่อไป ความขี้อวดที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนตอนที่โจโฉแสร้งบอกทหารใหม่ที่มาเฝ้าหน้าห้องว่าตนนอนละเมอฆ่าคน เพื่อไม่ให้ทหารเหล่านั้นเข้าใกล้ตนด้วยเกรงจะถูกลอบสังหาร เมื่อคนรับใช้เข้ามาเห็นว่าโจโฉไม่ได้ห่มผ้าที่เท้าก็เข้าไปห่มให้ โจโฉจึงแสร้งละเมอลุกมาฆ่าคนรับใช้แล้วนอนต่อ

ลักษณะนิสัยของโจโฉในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นตรงกับที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก แต่การ์ตูนสามก๊กมีการลดความเคร่งขรึมในเรื่องสามก๊กให้น้อยลง และต่อรองให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๑๖ โจโฉลี้ภัย โจโฉอาสาจะกำจัดตั้งโต๊ะ โดยขอขี่มิดวิเศษชื่อเจ็ดดาวของอั้งฮุ้นไปมาตั้งโต๊ะ เหตุการณ์ในตอนนี้นำมาทำให้ความเด็ดเดี่ยวของโจโฉปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน แต่ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กกลับทำให้ความเด็ดเดี่ยวของโจโฉนั้นลดน้อยลงไป ด้วยการให้โจโฉพูดว่า “พ่อแม่สอนมา ทำอะไรให้คิดหน้าคิดหลังให้ดี นับหนึ่งถึงสิบย้าคิดย้าทำเพื่อความรอบคอบก่อนดีกว่า” แล้วโจโฉก็เดินนับ ๑ จนถึง ๘๘๘ ก็ยังไม่ได้เข้าพบตั้งโต๊ะ จนลี้ภัยเข้ามาพบและถามโจโฉว่านับเลขเพื่ออะไร โจโฉบอกว่าตนกำลังจะไปสอบเป็นกรรมการมวย พอลี้ภัยไปแล้วโจโฉก็ยังไม่หายกลัวจนต้องอบอุ่นร่างกาย ดังภาพ

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโจโจในตอนนี้ทำให้ความเค็ดเคี้ยวของโจโจลดน้อยลงไป ผู้อ่านจะเห็นความลึกลับ ความกลัว และความขลาดของโจโจซึ่งไม่ได้ปรากฏในบทประพันธ์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเช่นนี้ ทำให้ความเคร่งขรึมจริงจังในเรื่องสามก๊กลดน้อยลงและเป็นการต่อรองระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่เพื่อให้มีความร่วมสมัยกับผู้อ่าน ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของโจโจที่บอกลิวว่าจะไปสอบเป็นกรรมการมวย และโจโจยังอบอุ่นร่างกายก่อนที่จะดำเนินการตามแผนลอบฆ่าตั้งโต๊ะ นอกจากนี้ยังมีการใช้คำพูดที่มีลักษณะร่วมสมัย ได้แก่ “วอร์มให้แอ็คทีฟ” และคำว่า “อ๊พแอนด์ดาวน์” ซึ่งเป็นที่รับรู้กันว่าเป็นคำที่ใช้ในการออกกำลังกาย เช่น การเดินแอโรบิก ทำให้การเล่าเรื่องสามก๊กของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรณาธิการเป็นการเล่าวรรณกรรมสามก๊กเดิมในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบันอย่างแท้จริง

๔.๔.๑.๔ จิวอี้

สุภาณี ปิยพสุนทรากล่าวเรื่องประวัติความเป็นมาของจิวอี้ว่า จิวอี้ ชุนพลชื่อดังแห่งง่อก๊กเป็นเพื่อนกับซุนเช็กมาตั้งแต่เด็ก เมื่อซุนเช็กยกทัพมาตั้งมั่นที่กังต้ง จิวیینำกำลังพลมาสมทบด้วยและช่วยซุนเช็กก่อตั้งง่อก๊ก เมื่อซุนเช็กตาย จิวอี้กับเตียวเจียวก็ช่วยซุนกวนปกครองบ้านเมืองต่อไป ซุนกวนเคารพจิวอี้เสมือนพี่ ค.ศ. ๒๐๘ โจโจยกทัพปราบภาคใต้ เหตุการณ์คับขัน จิวอี้กับโลซกเสนอให้สู้กับโจโจ ซุนกวนจึงแต่งตั้งให้จิวอี้เป็นแม่ทัพใหญ่ และสามารถตีทัพโจโจแตกพ่ายในศึกเซ็กเพ็ก สร้างอำนาจของง่อก๊กให้มั่นคงยิ่งขึ้น เล่ากันว่าจิวอี้เป็นคนใจคอคับแคบ คิดร้ายต่อขงเบ้งหลายครั้งแต่ถูกขงเบ้งซึ้งนกลกลับ จิวอี้โกรธมาก ในที่สุดก็ตายเพราะความโกรธ^๒

^๒ สุภาณี ปิยพสุนทร, สามก๊กฉบับภาพบุคคลพร้อมประวัติ (กรุงเทพมหานคร: สุภาพาใจ, ๒๕๔๑), หน้า ๑๐๕.

ลักษณะทางกายภาพ

จิวยี่ในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะที่เด่นชัด คือ ตาเล็ก ท่าทางและหน้าตาแสดงลักษณะนิสัยใจร้อน หุนหันพลันแล่น ต่างจากสามก๊กฉบับแปลใหม่ที่ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของจิวยี่ว่า “นายกองท่าทางปราดเปรียว หน้าตาสง่างาม” ส่วนสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ไม่ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของจิวยี่ไว้ ผู้เขียนการ์ตูนได้สร้างภาพตัวละครจิวยี่ให้มีลักษณะตาเล็ก ท่าทางไม่ได้บ่งบอกความปราดเปรียวและความสง่างามอย่างในบทประพันธ์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการสร้างตัวละครจิวยี่โดยมิได้ให้ความสำคัญแก่คำบรรยายที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก หากแต่เป็นการสร้างตัวละครขึ้นใหม่ด้วยลักษณะนิสัยที่ผู้เขียนการ์ตูนตีความได้จากวรรณกรรมสามก๊ก ลักษณะทางกายภาพของจิวยี่ในการ์ตูนสามก๊กเป็นดังภาพ

ลักษณะนิสัย

จิวยี่ในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะนิสัยที่เด่นชัด คือ มีความริษยา หุนหันพลันแล่น ทำงานด้วยอารมณ์ ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้บรรยายลักษณะนิสัยของจิวยี่ในสามก๊กฉบับสเปเชียล คอลเล็กชันว่า “ตลอดชีวิตจงรักภักดีต่อตระกูลซุนอย่างจริงจัง มีความรู้ด้านพิชัยสงคราม เก่งทั้งบุนและบู๊ จิตใจห้าวหาญ มั่นใจในตัวเอง เป็นจอมวางแผนชั้นเยี่ยม ชำนาญการรบทางน้ำ” ซึ่งจะเห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนได้บรรยายไว้แต่ลักษณะนิสัยในด้านดี แต่ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องลักษณะนิสัยอิจฉาริษยา และหุนหันพลันแล่น อันเป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้จิวยี่ต้องพบกับความพ่ายแพ้ โดยเฉพาะความริษยาที่ทำให้จิวยี่ต้องรากลือเล็ดตาย

แม้การ์ตูนสามก๊กจะไม่ได้บรรยายลักษณะนิสัยที่เด่นชัดในด้านลบของจิวอี้ไว้ก็ตาม แต่ลักษณะนิสัยเหล่านั้นกลับปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในเนื้อหาของการ์ตูน ทั้งความริษยาและความหุนหันพลันแล่น เช่น ความอิจฉาริษยาที่ปรากฏชัดเจนที่สุดในคำพูดสุดท้ายก่อนที่จิวอี้จะตาย จิวอี้พูดว่า “เทพดาองค์ใดหนอซึ่งให้เราเกิดมาแล้ว เหตุใดจึงให้ขงเบ้งเกิดมาด้วยเล่า” คำพูดนี้แสดงให้เห็นความอิจฉาริษยาที่จิวอี้มีต่อขงเบ้ง ความหุนหันพลันแล่น ทำงานด้วยอารมณ์ที่ปรากฏชัดเจนตอนที่ขงเบ้งเข้าพบจิวอี้ครั้งแรก จิวอี้แสร้งแสดงเจตนาว่าได้เตรียมการจะขอมงานต่อโจโฉเพื่อให้ขงเบ้งขอร้องให้ตนช่วยรบกับโจโฉ แต่เมื่อขงเบ้งแก้งอ่างถึงคำโคลงของโจโฉที่กล่าวถึงความปรารถนาของโจโฉที่จะครองแผ่นดินและได้ ๒ นาง คือได้แก้วและเสียวเกี่ยวมาเป็นนางบำเรอ เพื่อข้ออารมณ์จิวอี้ จิวอี้ได้ฟังก็โกรธเพราะนางเสียวเกี่ยวนั้นเป็นภรรยาของตน จึงลุกจากที่นั่งเอามือชี้ไปทางเหนือแล้วกล่าวว่า “ไอ้โจรปล้นแผ่นดินหยามเรามากเกินไปเสียแล้ว” และเป็นฝ่ายขอให้ขงเบ้งมาช่วยรบเสียเอง

จิวอี้ในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะนิสัยตรงกับที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก แต่ก็มีกรลดความเคร่งขรึมของวรรณกรรมสามก๊กให้น้อยลงด้วย ตัวอย่างเช่น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๗๘ จิวอี้คิดฆ่าขงเบ้ง ขงเบ้งมาพบจิวอี้และข้อจิวอี้ให้เกิดโทสะด้วยการอ้างถึงคำประพันธ์ที่โจสิดบุตรชายของโจโฉแต่งตามคำบัญชาของโจโฉ ในบทสวดดีปราสาทนกงูทองแดงซึ่งแสดงชัดว่าโจโฉต้องการเป็นฮ่องเต้ และสาบานว่าจะต้องได้นางได้แก้วและเสียวเกี่ยวมาไว้เป็นนางบำเรอ นางได้แก้วนั้นเป็นภรรยาขุนเช็ก ส่วนนางเสียวเกี่ยวเป็นภรรยาจิวอี้ จิวอี้ได้ฟังก็ลุกขึ้นจากที่นั่งด้วยความโกรธ พลางมือไปทางทิศเหนือร้องตะโกนคำโจโฉว่า “อ้ายมหาโจรเฒ่า มึงหยามน้ำหน้ากูร้ายแรงนัก” เหตุการณ์ในตอนนี้อาจแสดงให้เห็นความหุนหันพลันแล่น ความใจร้อนของจิวอี้ได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กก็ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของจิวอี้โดยให้จิวอี้ไม่เพียงแต่คำโจโฉเท่านั้น แต่ยังลุกขึ้นใช้เท้ากระทืบโต๊ะจนหักพัง เป็นการเพิ่มลักษณะนิสัยหุนหันพลันแล่นของจิวอี้ที่ใช้อารมณ์เป็นใหญ่ในการทำงานหรือในตอนที่จิวอี้ให้ขงเบ้งไปตีเสียบงโจโฉเพื่อจะข้อมมือโจโฉฆ่าขงเบ้ง แต่ขงเบ้งแก้งอ่างข้อจิวอี้ว่าตนนั้นรบเก่งทั้งทางน้ำและทางบก ไม่เหมือนจิวอี้กับโลกที่รบได้แต่ทางน้ำ รบทางบกไม่เป็น ทำให้จิวอี้โกรธและบอกว่าจะยกทัพไปด้วยตัวเอง ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กก็ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยให้จิวอี้โกรธและกระทืบเท้าหลายครั้ง เป็นการเพิ่มความโกรธและเพิ่มลักษณะนิสัยใช้อารมณ์เป็นใหญ่ของจิวอี้ให้มากขึ้น แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวกลับทำให้ความเคร่งขรึมจริงจังในวรรณกรรมสามก๊กลดน้อยลง ดังภาพ

๔.๔.๑.๕ กวนอู

สุภาณี ปิยพสุนทรากล่าวเรื่องประวัติความเป็นมาของกวนอูว่า กวนอูเป็นพี่น้องร่วมสาบานของเล่าปี่ ติดตามเล่าปี่ตั้งแต่ครั้งปราบโจรโพกผ้าเหลือง เป็นคนมีคุณธรรม อีกทั้งฝีมือกล้าแข็ง ภายหลังเล่าปี่ตั้งให้เป็น ๑ ใน ๕ ทหารเสือ เมื่อครั้งที่โจโฉยกทัพตีเมืองซีจิว เล่าปี่แตกพ่าย กวนอูจำต้องสวมมีกัศคีตโจโฉเพื่อพิทักษ์ภรรยาของเล่าปี่ ต่อมาโจโฉรบกับฮวันเสี้ยว ทหารโจโฉสู้รบเสียไม่ได้ โจโฉจึงสั่งให้กวนอูออกไปฆ่างานเลี้ยง หลังจากฆ่างานเลี้ยงกับบุนทิวได้แล้ว โจโฉก็แต่งตั้งให้กวนอูเป็นอ๋อง แต่เมื่อกวนอูทราบข่าวเล่าปี่ กวนอูก็ละทิ้งลาภยศสรรเสริญหนีไปหาเล่าปี่ ต่อมากวนอูยกทัพตีเมืองฮวันเซีย โจหยินสู้ไม่ได้ อิกิ๋มยกทัพ ๗ ทัพมาช่วยก็ถูกกวนอูชักแม่น้ำท่วมค่ายพ่ายแพ้ยับเยิน ชื่อเสียงของกวนอูจึงเลื่องลือไปทั่ว ไม่นานขุนกวนยกทัพตีเมืองเกงจิว กวนอูพ่ายแพ้หนีไปเมืองเป็กเสี่ย แต่ถูกจับขณะตีฝ่าวงล้อมออกมา และถูกขุนกวนสั่งประหาร^{๑๑๑}

ลักษณะทางกายภาพ

กวนอูในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรณวิศวะสารานมีลักษณะเด่น คือ รูปร่างสูงใหญ่ หน้าแดง ตาขาว คิ้วงอน มีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ คือ สวมเสื้อผ้าสีเขียว สามก๊กฉบับแปลใหม่ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของกวนอูว่า “รูปร่างสูงถึง ๕ ฉื่อ หนวดเครายาว ๒ ฉื่อ หน้าแดงดังพุทราสุก ริมฝีปากแดงดังชาดแด้ม นัยน์ตาราวกับนกการเวก คิ้วงอนงาม ลักษณะสง่าฝั่งผาย ทำทางนำเกรงขาม” และสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) บรรยายรูปร่างลักษณะของกวนอูว่า “สูงประมาณหกศอกหนวดยาวประมาณศอกเศษ หน้าแดงดังผลพุทราสุก ปากแดงดังชาดแด้ม คิ้วดั่งตัวไหม จักขุยาวดั่งนกการเวก” จะเห็นว่าสามก๊กทั้ง ๒ ฉบับได้บรรยายรูปร่างลักษณะของกวนอูที่

^{๑๑๑} สุภาณี ปิยพสุนทร, สามก๊กฉบับภาพบุคคลพร้อมประวัติ (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๔๑), หน้า ๘๕.

ตรงกันคือ หนวดเครายาว หน้าแดงดังพุทราสุก ปากแดงดังชาดแต้ม และจักษุยาวดั่งนกกางเขน และผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้บรรยายรูปร่างลักษณะของกวนอูไว้ในสามก๊กฉบับสเปเชียล กอดเล็กชั้นว่า “รูปร่างลำต้นสูงใหญ่ หน้าแดงผิคนครมดา” ซึ่งได้คงลักษณะเด่นของกวนอูคือ รูปร่างสูงใหญ่ และหน้าแดง ส่วนลักษณะอื่นๆ นั้นผู้เขียนการ์ตูนมิได้กล่าวไว้ อีกทั้งการกล่าว “หน้าแดงผิคนครมดา” ก็เป็นการกล่าวโดยตัดความเปรียบออกไป ทำให้สีใบหน้าของกวนอูขาดความชัดเจน และเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ดีเท่าบทประพันธ์เดิม

ลักษณะเด่นของกวนอูที่ตรงกับวรรณกรรมสามก๊ก ได้แก่ รูปร่างสูงใหญ่ หน้าแดง ตายาว คิ้วงอน ส่วนลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งคือ ปากแดงดังชาดแต้ม ที่ไม่ปรากฏในการ์ตูนสามก๊กก็อาจเป็นเพราะผู้เขียนการ์ตูนนำเสนอการ์ตูนสามก๊กในรูปแบบการ์ตูนขาวดำก่อนแล้วจึงนำมาลงสีเมื่อมีการรวมเล่มอีกครั้ง ผู้เขียนการ์ตูนจึงมิได้แสดงลักษณะเด่นข้อนี้ให้ปรากฏในการ์ตูนสามก๊ก

กวนอูในการ์ตูนสามก๊กคล้ายคลึงกับในละครโทรทัศน์ชุด “สามก๊ก” ของประเทศจีน แต่หนวดสั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการ์ตูนสามก๊กไม่ค่อยให้ความสำคัญแก่เรื่อง “หนวดเครา” ของตัวละคร เพราะตัวละครส่วนใหญ่มีหนวดสั้น แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนมีการต่อรองลักษณะทางกายภาพของตัวละครให้มีความร่วมสมัย โดยมีได้คำนึงถึงค่านิยมของคนจีนสมัยโบราณที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊กที่นิยมการไว้หนวดเครายาว ลักษณะทางกายภาพของกวนอูที่ปรากฏในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นจึงเป็นดังภาพ

ลักษณะนิสัย

กวนอูในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีลักษณะนิสัยที่เด่นชัด คือ มีความซื่อสัตย์ และความทะนงตน ซึ่งผู้อ่านจะเห็นลักษณะนิสัยดังกล่าวของกวนอูได้จากการกระทำและบทบาทของกวนอูในการ์ตูนสามก๊ก เช่น ความซื่อสัตย์ที่ปรากฏชัดเจนตอนที่กวนอูยอมสวามิภักดิ์ต่อโจโฉ แม้โจโฉจะพยายามทำให้กวนอูลืมคุณของเล่าปี่ แต่กวนอูก็ยังระลึกถึงเล่าปี่เสมอ ขณะเดียวกันกวนอูก็หาทางตอบแทนบุญคุณของโจโฉด้วยการฆ่างั้นเหลียง นุนทิว และเมื่อกวนอูรู้ข่าวเล่าปี่ที่รีบไปหาเล่าปี่ ไม่ยอมละทิ้งคำสาบานในสวนท้อ ความทะนงตนที่ปรากฏชัดเจนตอนที่ม้าเจียวยอมสวามิภักดิ์ต่อเล่าปี่ กวนอูเห็นว่าม้าเจียวมีฝีมือแข็งแกร่งก็ต้องการสู้รบกับม้าเจียว ให้เห็นว่าฝีมือใครเหนือกว่ากัน จนขงเบ้งต้องเขียนจดหมายตอบว่าฝีมือของม้าเจียวเทียบได้แค่เดียวหุยเท่านั้น กวนอูมีทั้งฝีมือและกลยุทธ์ ม้าเจียวยอมเทียบไม่ได้

ลักษณะนิสัยของกวนอูในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นตรงกับที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก แต่ในบางครั้งผู้เขียนการ์ตูนก็มีการลดความเคร่งขรึมจริงจังในวรรณกรรมสามก๊กให้น้อยลง ตัวอย่างเช่น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๘๘ เล่าปี่ขยายอำนาจ กวนอูไปตีเมืองเตียงสา เอียวหลงอาสาออกรบกับกวนอู เมื่อกวนอูยกทัพมาถึง เอียวหลงชวนม้าออกมาหยุดยืนค้ำอยู่หน้าทัพ กวนอูโกรธ ไม่ตอบโต้ด้วยประการใดๆ ทั้งสิ้น ความม้ารำกระบี่เข้าฟันเอียวหลงรบกันไม่ถึง ๓ เพลง กวนอูใช้ดาบฟันเอียวหลงตกม้าตาย เหตุการณ์ในตอนนี้แสดงให้เห็นความทะนงตนของกวนอูที่เห็นว่าเอียวหลงนั้นไม่ใช่คู่ต่อสู้ของตน จึงไม่ยอมตอบโต้ด้วยการรบ ทั้งนี้เพราะกวนอูต้องการจะต่อสู้กับขุนพลเผ่าของตงมากกว่าจะเสียเวลาตอบโต้กับเอียวหลง ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกวนอูในตอนนี้ โดยขณะที่เอียวหลงค้ำกวนอูนั้น กวนอูคาบไม้จิ้มฟันอยู่ และคิดไม้จิ้มฟันไปแทงคอเอียวหลงถึงแก่ความตาย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกวนอูในตอนนี้ยังทำให้ความทะนงตน ทะนงในฝีมือของกวนอูเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นว่ากวนอูไม่เพียงแต่ไม่ตอบโต้ด้วยคำพูดเท่านั้น ยังใช้วิธีการฆ่าเอียวหลงเสมือนกำจัดแมลงตัวหนึ่ง และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกวนอูก็ทำให้ความเคร่งขรึม จริงจังของวรรณกรรมสามก๊กลดน้อยลงไปด้วย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกวนอูในตอนนี้เป็นดังภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าผู้เขียนการ์ตูนนำเสนอตัวละครหลักในเรื่องสามก๊กโดยใช้กลวิธีการแปลงคำบรรยายลักษณะตัวละครในวรรณกรรมสามก๊กให้เป็นภาพการ์ตูน กลวิธีการดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงโดยผ่านการตีความ และการจินตนาการของผู้เขียนการ์ตูน ซึ่งผู้เขียนมิได้นำคำบรรยายลักษณะตัวละครในวรรณกรรมสามก๊กมาใช้สร้างตัวละครทั้งหมด แต่มีการดัดแปลงลักษณะเด่นบางประการของตัวละคร และคงลักษณะเด่นบางประการไว้

ลักษณะทางกายภาพของตัวละครหลักในการ์ตูนสามก๊กถูกนำเสนอผ่านสื่อประเภทการ์ตูน ดังนั้น ผู้เขียนการ์ตูนจึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสื่อที่ใช้นำเสนอ เช่น ลักษณะริมฝีปากสีแดงของเล่าปี่และกวนอูที่ไม่สามารถคงไว้ในการ์ตูนได้ เพราะวิธีการนำเสนอการ์ตูนที่นำเสนอในรูปแบบการ์ตูนขาวดำก่อนที่จะนำมาลงสีในภายหลัง ทำให้ไม่สามารถแสดงลักษณะริมฝีปากสีแดงได้ หรือการตัดลักษณะมือยาวของเล่าปี่เพื่อให้ตัวละครมีความสมส่วนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการดัดแปลงลักษณะทางกายภาพของตัวละครบางตัวตามการตีความและจินตนาการของผู้เขียนการ์ตูน เช่น หนวดและหน้าตาที่แสดงความเจ้าเล่ห์ของโจโฉ ลักษณะหน้าตาทำทางที่แสดงนิสัยหุนหันพลันแล่นของจิวอี้ และยังมีการต่อร่องระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ เพื่อให้ลักษณะทางกายภาพของการ์ตูนสามก๊กมีความร่วมสมัยมากขึ้น เช่น การแต่งกายของโจโฉที่คาดเข็มขัดมีตัวอักษร “J” อันเป็นชื่อย่อของโจโฉที่ผู้เขียนการ์ตูนคิดขึ้น และการแต่งกายของขงเบ้งที่มีเนคไทผูกคอ หรือการตัดลักษณะหนวดยาวของตัวละครหลักในการ์ตูนสามก๊กก็เป็นการต่อร่องให้มีความร่วมสมัย แต่เป็นการต่อร่องที่มีได้ให้ความสำคัญแก่ค่านิยมของ

คนจีนโบราณที่ปรากฏในเรื่องสามก๊ก แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนมิได้ให้ความสำคัญแก่การสร้างตัวละครให้มีความถูกต้อง สมจริงดังปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก หากแต่ให้ความสำคัญแก่รูปแบบการนำเสนอ และมุ่งที่จะสร้างตัวละครให้ร่วมสมัย ผูกใจกลุ่มผู้อ่าน

ในด้านลักษณะนิสัยของตัวละคร ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นได้นำเสนอลักษณะนิสัยของตัวละครผ่านการกระทำและบทบาทของตัวละครในการ์ตูนสามก๊ก แต่ในบางครั้ง ผู้เขียนการ์ตูนก็มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวละคร ทำให้ลักษณะนิสัยบางประการเพิ่มมากขึ้น เช่น ความหุนหันพลันแล่นของจิวยี่ และความทะนงตนของกวนอู การเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยของตัวละครในการ์ตูนสามก๊กอาจกล่าวได้ว่าเป็นการลดความเคร่งขรึมจริงจังของวรรณกรรมสามก๊กให้น้อยลง และบางครั้งอาจเป็นการต่อรองระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ทำให้การกระทำของตัวละครมีลักษณะร่วมสมัย เช่น การเปลี่ยนแปลงให้โจโฉบอกร่างกายก่อนเข้าพบตั้งโต๊ะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การนำเสนอตัวละครหลักในการ์ตูนสามก๊กเป็นการนำเสนอตัวละครในวรรณกรรมดั้งเดิมให้มีความเหมาะสมแก่การนำเสนอในบริบทของวัฒนธรรมใหม่ ที่มีการตัดแปลงลักษณะตัวละครให้มีความร่วมสมัย และลดความเคร่งขรึมจริงจังของวรรณกรรมสามก๊กเดิม เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มผู้อ่านในสังคมปัจจุบัน

๔.๔.๒ กลวิธีการนำเสนอตัวละครประกอบ

ตัวละครประกอบเป็นตัวละครที่ไม่ได้ปรากฏบทบาทสำคัญในเรื่องสามก๊ก อาจมีบทบาทสำคัญเพียงตอนใดตอนหนึ่ง หรืออาจไม่มีบทบาทสำคัญใดๆ ในเรื่องสามก๊ก เพียงแต่ปรากฏชื่อหรือบทบาทในบางช่วงบางตอนเท่านั้น ตัวละครประกอบในการ์ตูนสามก๊กมีทั้งตัวละครประกอบที่อยู่ในเรื่องสามก๊กเดิม และตัวละครประกอบที่ผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มเข้ามา ดังนี้

๔.๔.๒.๑ กลวิธีการนำเสนอตัวละครประกอบที่อยู่ในเรื่องสามก๊กเดิม

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการนำเสนอตัวละครประกอบที่ไม่ได้มีการบรรยายลักษณะตัวละครไว้ในวรรณกรรมสามก๊ก ด้วยการใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านภาพการ์ตูนซึ่งผู้เขียนการ์ตูนตีความและจินตนาการลักษณะของตัวละครขึ้นเอง เช่น อองหลง ขุนนางผู้เฒ่า ฝ่ายโจโฉที่ทำงานเบี่ยงปะทะคารม แต่ทนฟังคำพูดของขงเบ้งไม่ได้จึงตกม้าตาย ในวรรณกรรมสามก๊กมิได้บรรยายลักษณะตัวละครตัวนี้ไว้ แต่ผู้เขียนการ์ตูนได้ตีความและจินตนาการตัวละครอองหลงแล้ววาดเป็นภาพการ์ตูนขุนนางที่มีใบหน้าเหี่ยวย่น มีพินอยู่เพียงซี่เดียว ผมแทบจะไม่มีเหลือ ดังภาพ

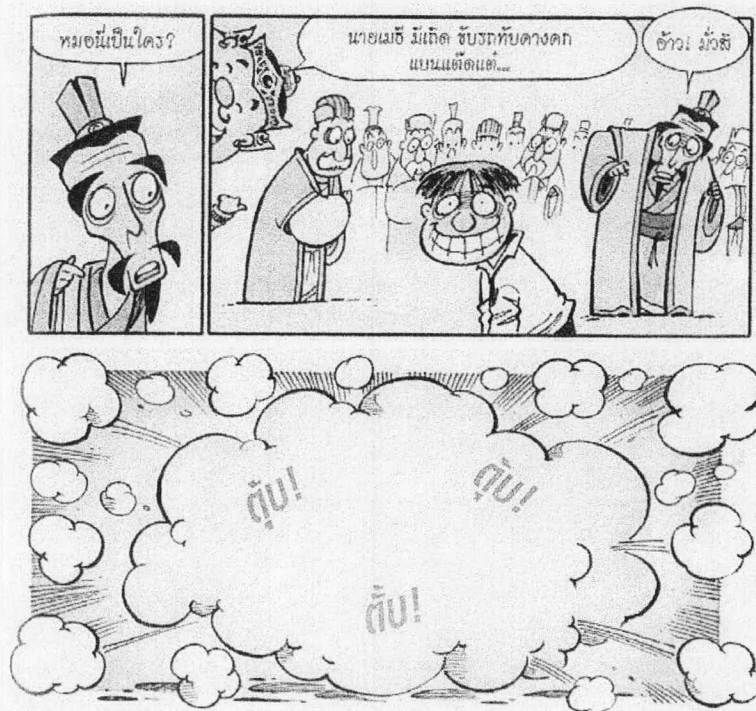
๔.๔.๒.๒ กลวิธีการนำเสนอตัวละครประกอบที่ผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มเข้ามา

ตัวละครที่ผู้เขียนเพิ่มเข้ามาในเรื่องสามก๊กมีทั้งตัวละครที่มีความกลมกลืนกับตัวละครอื่นในเรื่องสามก๊ก และตัวละครที่มีความแตกต่างกับตัวละครอื่นๆ ในเรื่องอย่างสิ้นเชิง แต่ตัวละครที่เพิ่มเข้ามาเหล่านี้ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในเรื่อง ผู้เขียนการ์ตูนเพียงแค่เพิ่มเข้ามาในบางเหตุการณ์ และนำเสนอตัวละครประกอบที่เพิ่มเข้ามานี้ผ่านภาพการ์ตูน ซึ่งตัวละครประกอบที่เพิ่มเข้ามาแต่ละตัวจะปรากฏในการ์ตูนเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ไม่ปรากฏซ้ำ และการปรากฏของตัวละครประกอบที่เพิ่มเข้ามาก็ไม่ได้มีบทบาทสำคัญใดๆ ตัวอย่างเช่น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๗๗ ขงเบ้งยุขุนนางรบ บรรดาขุนนางฝ่ายนุ่่นและฝ่ายบู๊ของง่อก๊กเข้าพบจิวยี่เพื่อปรึกษาเรื่องการสู้รบกับโจโจ ขุนนางฝ่ายนุ่่นเสนอให้สาวมีภักดีต่อโจโจ แต่ขุนนางฝ่ายบู๊เสนอให้รบ จิวยี่ก็แสวงคล้อยตามคำแนะนำของขุนนางทั้ง ๒ ฝ่าย เหตุการณ์ในตอนนีผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กได้เพิ่มตัวละครคนรับใช้ของจิวยี่เข้าไป คนรับใช้มีการแต่งกายคล้ายกับคนรับใช้ในสมัยสามก๊ก หรือมีความกลมกลืนกับตัวละครอื่นๆ ในเรื่องสามก๊ก ตัวละครคนรับใช้ที่เพิ่มเข้ามานี้ ทำหน้าที่คอยจัดลำดับให้บรรดาขุนนางฝ่ายนุ่่นและฝ่ายบู๊เข้าพบจิวยี่ด้วยการแจกบัตรคิว และมีเครื่องออกบัตรคิวด้วย เมื่อแจกบัตรคิวแล้วคนรับใช้ก็ยังเป็นผู้เรียกขุนนางให้เข้าพบจิวยี่ตามหมายเลขในบัตรคิว พฤติกรรมของคนรับใช้แสดงให้เห็นการต่อรองระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ ดังจะเห็นว่าแม้ตัวละครคนรับใช้จะแต่งกายกลมกลืนกับตัวละครอื่นๆ ในเรื่องสามก๊ก แต่ก็มีลักษณะที่แตกต่าง คือ มีสัญลักษณ์ตัวอักษร “J” ที่หมวก ซึ่งเป็นอักษรย่อของชื่อจิวยี่ผู้เป็นนาย นอกจากนี้ พฤติกรรมของคนรับใช้ก็ยังมีลักษณะที่มีความร่วมสมัย โดยการแจกบัตรคิวให้แก่ขุนนางที่มารอพบจิวยี่ ดังภาพ

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๑๕ โจโฉอาสา อั้งอุ้นแสรังจัดงานวันเกิดและเชิญขุนนางที่สนิทสนมมาเพื่อปรึกษาหาทางกำจัดตั้งโต๊ะ อั้งอุ้นร้องไห้แล้วบอกว่าวันนี้ไม่ใช่วันเกิดของตน แล้วพูดถึงตั้งโต๊ะที่หมิ่นพระเดชานุภาพ บ้านเมืองกำลังจะพินาศ เหล่าขุนนางทั้งปวงก็ร้องไห้ด้วย ผู้เขียนการ์ตูนได้เพิ่มตัวละครนายเมธี มีเถิด เข้ามาก่อวณในงานเลี้ยง ขณะที่อั้งอุ้นพูดว่าผู้ที่เชิญมาในวันนี้ล้วนเป็นเพื่อนเก่าเพื่อนแก่ในราชสำนักทั้งสิ้น นายเมธีก็ต่อว่าอั้งอุ้นว่า “ท่านจะเน้นทำไม คำว่าเพื่อนเก่า ท่านพูดเหมือนกับท่านไม่แก่อย่างนั้นแหละ” แล้วนายเมธีก็ก่อวณจนอั้งอุ้นต้องถามว่า “หมอนี่เป็นใคร” ผู้เขียนก็เพิ่มตัวละครยมบาลมาบอกว่า “นายเมธี มีเถิด ขั้บรตทักคางคกแบนแต่ดแต่...” ดังภาพ

การเพิ่มตัวละครประกอบ “นายเมธี มีเถิด” เป็นการล้อเลียนโฆษณาลูกอมยี่ห้อ “Hall” ที่มีนายเมธีและขมบาลเป็นตัวแสดงนำ การเพิ่มตัวละครนายเมธีจึงเป็นการต่อร่องระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ด้วยการให้มีตัวละครในโฆษณาที่อยู่ในวัฒนธรรมใหม่ปรากฏตัวอยู่ในเรื่องสามก๊ก ทำให้การ์ตูนสามก๊กมีความร่วมสมัย และลดความเคร่งขรึมจริงจังของวรรณกรรมสามก๊กในตอนนี้อย่างน้อยลง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าผู้เขียนการ์ตูนมีการนำเสนอตัวละครประกอบโดยใช้กลวิธีการวาดภาพการ์ตูนขึ้นจากการตีความและจินตนาการที่ผู้เขียนการ์ตูนมีต่อตัวละครนั้นๆ เพราะตัวละครประกอบในวรรณกรรมสามก๊กส่วนใหญ่ผู้แต่งไม่ได้บรรยายลักษณะทั้งทางกายภาพและลักษณะนิสัยไว้ ผู้เขียนการ์ตูนจึงสร้างตัวละครเหล่านั้นขึ้นเอง นอกจากนี้ยังมีตัวละครประกอบที่ผู้เขียนเพิ่มเข้ามาในการ์ตูนสามก๊ก โดยผู้เขียนการ์ตูนใช้กลวิธีการสร้างตัวละครเหล่านั้นขึ้นเองตามจินตนาการ หรืออาจนำตัวละครจากโฆษณา ภาพยนตร์ หรือบุคคลในสังคมสมัยปัจจุบันมาใส่ในการ์ตูน เป็นการต่อร่องระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการนำเสนอเรื่องสามก๊กในบริบทของสังคมวัฒนธรรมสมัยปัจจุบัน ทำให้การ์ตูนสามก๊กมีความร่วมสมัย ทั้งนี้เพราะผู้เขียนมิได้ให้ความสำคัญแก่การสร้างตัวละครที่มีลักษณะถูกต้อง สมจริงตามที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก หากแต่ต้องการสร้างตัวละครในการ์ตูนสามก๊กให้เหมาะสมแก่การนำเสนอในบริบททางสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่มีกลุ่มผู้อ่านเป็นเด็กและเยาวชนสมัยปัจจุบัน

๔.๕ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนา

กุหลาบ มลลิกะมาส ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการใช้บทสนทนาของตัวละครในบทประพันธ์ไว้ ๕ ประการ ดังนี้

๑. เพื่อช่วยดำเนินเรื่องแทนการบรรยายของผู้แต่ง โดยเฉพาะในบทละคร บทสนทนา คือการดำเนินเรื่องโดยตรง

๒. เพื่อช่วยให้รู้จักตัวละครในเรื่อง ทั้งรูปร่างลักษณะหน้าตา และนิสัยใจคอ โดยผู้แต่งไม่ต้องชี้แจงโดยตรง

๓. ช่วยให้วิธีการไม่ซ้ำซาก คือเปลี่ยนเป็นสนทนาบ้างเป็นการบรรยายบ้าง

๔. สร้างความสมจริง คำพูดที่สมมติว่าเป็นถ้อยคำจริงๆ ของตัวละครทำให้รู้สึกใกล้ชิดกับความเป็นจริงมากกว่าคำบรรยายของผู้แต่ง

๕. ทำให้บทประพันธ์น่าอ่าน น่าสนใจ และมีชีวิตชีวาขึ้น โดยเฉพาะบทสนทนาที่คมคาย มีอารมณ์ขัน หรือพูดได้ถูกต้องตามฐานะของตัวละคร และสมบทบาทในตอนนั้นๆ^{๑๔}

สำหรับสื่อประเภทการ์ตูนนั้น การดำเนินเรื่องมิได้ใช้เพียงคำบรรยายและบทสนทนาเท่านั้น แต่ยังใช้ภาพการ์ตูนซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อประเภทนี้ในการดำเนินเรื่องอีกด้วย ในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรณวิศวะ ผู้เขียนการ์ตูนได้ใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง ๒ ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ บทสนทนาที่อยู่ในบัลลูน และบทสนทนาที่ไม่อยู่ในบัลลูน ดังนี้

๔.๕.๑ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่อยู่ในบัลลูน

การนำเสนอบทสนทนาของคอมิกสตริปส่วนใหญ่จะใช้กลวิธีการนำเสนอในพื้นที่ปิดล้อม แสดงบทสนทนาหรือที่เรียกว่า บัลลูน (balloon) การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรณวิศวะก็ใช้กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาส่วนใหญ่ในบัลลูนเช่นเดียวกัน บทสนทนาที่นำเสนอในบัลลูนนี้มีทั้งบทสนทนาที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัธโนทัย บทสนทนาที่นำมาจากละครโทรทัศน์ชุดสามก๊ก และบทสนทนาจากเนื้อหาที่ผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มเข้ามา ดังนี้

๔.๕.๑.๑ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่ดัดแปลงจากบทสนทนาในเรื่องสามก๊กเดิม

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรณวิศวะมีการดัดแปลงบทสนทนาในสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัธโนทัย ให้เหมาะสมแก่การนำเสนอในรูปแบบของคอมิกสตริป ด้วยการเปลี่ยนบทสนทนาที่อยู่ในเครื่องหมาย “...” ให้เป็นบทสนทนาที่อยู่ในบัลลูนตามรูปแบบของคอมิกสตริป และมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำในบทสนทนา รวมทั้งการตัดหรือการเพิ่มถ้อยคำตามที่ผู้เขียนการ์ตูนเห็นสมควร การดัดแปลงบทสนทนาให้เหมาะสมแก่รูปแบบของคอมิกสตริปนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างจากการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรณวิศวะ ตอนที่ ๗๖ สงครามลิน ซึ่งในตอนนี้มีบทสนทนาที่โดดเด่นและเป็นที่จดจำมากที่สุดตอนหนึ่ง ตัวอย่างเช่น

^{๑๔} กุหลาบ มลลิกะมาส, วรรณคดีวิจารณ์ (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๘๕.

บทสนทนาระหว่างขงเบ้งกับอีหวน

สามก๊กฉบับแปลใหม่

ขุนนางผู้ใหญ่คนหนึ่งที่นั่งอยู่ ณ ที่นั้นจึงตั้งคำถามแก่ขงเบ้งขึ้นว่า “ทุกวันนี้โจโฉมีกำลังทหารนับร้อยหมื่น มีขุนทัพนับพัน ประคองตั้งมั่นกรอาละวาดเสีย จะเข้ากลืนกินเมืองกังแฮ ท่านจะแก้ไขประการใดได้”

ขงเบ้งหันไปคู้ถาม ผู้นั้นคือ อีหวน

ขงเบ้งจึงตอบว่า “โจโฉได้ทหารมดของอ้วนเสี้ยว และทหารล่าสอนของเล่าเปียว มาเป็นกำลัง ต่อให้มีร้อยหมื่นก็ไม่เห็นจะนำเกรงขามอะไรเลย”

อีหวนหัวเราะเยาะแล้วว่า “ซึ่งท่านแตกทัพที่เมืองตงหยง ต้องหนีไปซุกหัวอยู่ที่ปากแม่น้ำกังแฮ แล้วเที่ยวอ้อนวอนขอให้ผู้อื่นช่วยเหลือเช่นนี้จะพูดไปไยว่า ทหารร้อยหมื่นไม่น่าเกรงขาม พูดอย่างนี้ใครจะเชื่อได้”

ขงเบ้งตอบว่า “ท่านเล่าปี่มีทหารซึ่งจงรักภักดีอยู่เพียงจำนวนพัน ไฉนจะต้านทัพนับร้อยหมื่นได้ในทันทีทันใด ซึ่งเราถอยมาอยู่ที่ปากน้ำกังแฮ ก็เพื่อรอคอยจังหวะ ทุกวันนี้ก็ตั้งมีทหารฝีมือดีมากมาย เสบียงอาหารก็เพียบพร้อมบริบูรณ์ ทั้งยังมีแม่น้ำแยงซีเกียงขวางกั้นมันคงอยู่แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีคนคิดอ่านให้นายของตนไปคุกเขายอมสวามิภักดิ์ต่ออ้ายมหาโจรเสียแล้ว หากมีความละอายใดๆ ภายในใต้ฟ้านี้เลย เมื่อเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่าเล่าปี่นายเราไม่เคยหวาดหวั่นอ้ายโจร โจโฉอย่างพวกท่าน”

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น

อีหวน : โจโฉมีกำลังนับร้อยหมื่น มีขุนทัพนับพัน กำลังจะกลืนกินเมืองกังแฮ
ท่านจะแก้ไขประการใดได้

ขงเบ้ง : โจโฉได้ทหารมดของอ้วนเสี้ยวมา ได้ทหารบางส่วนของเล่าเปียวมา ต่อ
ให้มีร้อยหมื่นก็ไม่เห็นจะมีอะไรที่น่าเกรงขามเลยสักนิด

อีหวน : ที่พวกท่านต้องหนีหัวซุกหัวซุน วิ่งอ้อนวอนขอให้ผู้อื่นช่วยเหลือเช่นนี้
ไยจึงว่าทหารร้อยหมื่นไม่น่าเกรงขาม พูดเช่นนี้ไม่อายปากหรือ

ไปเจ้า : เป็นไงเล่า จ้อยละติ

เตียวเจียว (หัวเราะ) : ถึงกับเป็นไปละติ

อีหวน : ให้มันรู้ว่าไผเป็นไผ

ขงเบ้ง : ท่านเล่าปี่มีทหารที่จงรักภักดีอยู่เพียงจำนวนพัน ไฉนเลยจะต้านทัพนับ
ร้อยหมื่นได้ในทันทีทันใด ที่ถอยก็เพื่อรอคอยจังหวะ ทุกวันนี้ก็ตั้งมี
ทหารฝีมือดีมากมาย เสบียงอาหารก็เพียบพร้อมบริบูรณ์ ทั้งยังมีแม่น้ำ

แยงซีเกียงขวางกั้นเป็นที่มั่นคงอยู่ แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีคนคิดอ่านให้นาย
ของคุณไปคุกเข่ายอมสวามิภักดิ์ต่ออ้ายมหาโจรเสียแล้ว หากมีความละเอียด
ไม่ เมื่อเทียบกันแล้วจะเห็นได้ว่านายเราไม่เคยหวาดหวั่นไอ้โจรโจโจ
อย่างพวกท่าน

ยี่หวน (หน้าลึกเป็นสองส่วน) : หมอจะรับเย็บมัยเนี่ย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการดัดแปลงบท
สนทนาจากสามก๊กฉบับแปลใหม่ เพื่อให้เหมาะสมแก่การนำเสนอในรูปแบบของคอมิกสตริป ด้วย
การตัดถ้อยคำบางส่วนออกเพื่อให้บทสนทนาสั้นลง เหมาะแก่การนำเสนอในบัลลูน และดัดแปลง
ถ้อยคำให้เป็นภาษาพูดมากยิ่งขึ้น เป็นการปรับประสาน/ต่อรอยระหว่างวรรณกรรมสามก๊กกับ
หนังสือการ์ตูนซึ่งผู้เขียนการ์ตูนต้องการนำเสนอวรรณกรรมสามก๊กในบริบททางสังคมวัฒนธรรม
สมัยใหม่ และมีประเภทของสื่อเป็นปัจจัยสำคัญ ผู้เขียนการ์ตูนจึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการนำเสนอ
ให้เหมาะสมแก่สื่อ และต้องปรับประสานบทสนทนาในการ์ตูนสามก๊กให้มีความร่วมสมัยเพื่อ
ตอบสนองความต้องการของผู้อ่านในบริบทของวัฒนธรรมใหม่ จึงเห็นได้ว่าบทสนทนาในการ์ตูน
สามก๊กมีลักษณะเป็นภาษาพูดที่เข้าใจง่าย มีความร่วมสมัย เช่น จ้อยละสิ หมอจะรับเย็บมัยเนี่ย
การดัดแปลงบทสนทนาเช่นนี้ปรากฏในการ์ตูนสามก๊กตลอดทั้งเรื่อง จึงอาจกล่าวได้ว่า การ์ตูน
สามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการดัดแปลงบทสนทนาจากวรรณกรรมสามก๊กให้เหมาะสมแก่รูปแบบ
ของคอมิกสตริป โดยการตัดถ้อยคำบางส่วนออก การดัดแปลงถ้อยคำ และการเพิ่มถ้อยคำ
บางส่วน ซึ่งการดัดแปลงบทสนทนาของตัวละครอาจทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันด้วย ดังที่ผู้วิจัยจะ
กล่าวในบทที่ ๖ กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นต่อไป

๔.๕.๑.๒ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่นำมาจากละครโทรทัศน์ชุด “สามก๊ก”

ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นใช้ละครโทรทัศน์ชุดสามก๊กของประเทศ
จีนมาประกอบการเขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับนี้ด้วย ในช่วงแรกของการ์ตูนสามก๊กจึงมีเนื้อหาหลาย
ตอนที่ผู้เขียนเพิ่มเข้ามา โดยนำเนื้อหามาจากละครโทรทัศน์ชุดสามก๊ก ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวในบทที่
๕ สำหรับในบทนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเฉพาะบทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนนำมาจากละครโทรทัศน์
ชุดสามก๊ก เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นว่าคุณเขียนการ์ตูนสามก๊กได้มีการคัดเลือกสำนวนหรือคำพูดที่
น่าสนใจจากละครมานำเสนอให้ผู้อ่านการ์ตูนได้รับรู้ นอกเหนือจากบทสนทนาที่มีอยู่ใน
วรรณกรรมเรื่องสามก๊ก เช่น

การคู่สนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๒ พี่น้องร่วมสาบาน นำบทสนทนาตอน
เล่าปี่ กวนอู เตียวหุย ตกลงร่วมสาบานเป็นพี่น้องกันมาจากละครโทรทัศน์ชุดสามก๊ก บทสนทนา
ในละครโทรทัศน์ชุดสามก๊กมีดังนี้

เล่าปี่ : โหมเส้นเดียวไม่เป็นค้าย ดันไม้ตันเดียวไม่เป็นป่า ตอนนี้เรายังมีกำลัง
ไม่พอ

กวนอู : ถ้าหากท่านไม่รังเกียจล่ะก็ พวกเราขออาสาด้วยคน

เล่าปี่ : พวกท่านเปรียบเหมือนผู้นำพินมาให้นิยามหนาว มีความจริงใจเยี่ยง
ปิยมิตร ขอโปรดรับการเคารพจากข้าด้วย เราหวังทำการใหญ่ ข้าได้
ระเห่ร้อนมาครั้งก่อนชีวิต เพื่อหวังคบสหายร่วมอุดมการณ์ มาบัดนี้
ข้าได้พบทองแท่งในกองทรายแล้ว นับว่าสวรรค์เมตตาข้าให้ได้มาพบ
กับท่านทั้งสอง ข้าอยากจะสาบานเป็นพี่น้องกับพวกท่าน ไม่ทราบว่า
พวกท่านจะเห็นด้วยมั๊ย

ดังนี้

ในการคู่สนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีบทสนทนาที่เล่าปี่พูดกับกวนอู และเตียวหุย

เล่าปี่ : โหมเส้นเดียวไม่เป็นค้าย ไม้ตันเดียวไม่เป็นป่า พวกท่าน
เปรียบเสมือนผู้นำพินมาให้นิยามหนาว มีความจริงใจเปี่ยมล้น
เพราะหวังทำการใหญ่ ข้าเที่ยวระเห่ร้อนมาจนอายุ ๒๘ ปี
เพื่อหวังคบสหายร่วมอุดมการณ์มาบัดนี้ข้าได้พบทองแท่งใน
กองทรายแล้ว นับว่าสวรรค์เมตตาข้าแล้ว ให้ข้าได้มีวาสนามา
พบกับ้องทั้งสอง

บทสนทนาที่กวนอูพูดกับเล่าปี่ก่อนที่จะร่วมสาบานเป็นพี่น้องกันในละคร
โทรทัศน์ชุดสามก๊กมีดังนี้

กวนอู : ข้าเป็นชายผู้ทรนคนหนึ่ง ยึดถือคุณธรรมชื่อสัตย์มาตลอด โบราณว่า
“นกคึดต้องรู้จักเลือกกิ่งไม้เกาะ คนฉลาดคึดต้องรู้จักเลือกนาย” ข้ามีพี่ท่าน
เป็นที่พึ่ง ข้ากวนอูก็พอใจ นับแต่นี้ไป ข้ากวนอูขอถวายชีวิตแก่ท่าน
คำสั่งท่านข้าขอยึดถือและปฏิบัติตาม พี่ท่านวางใจข้าเถอะนะ

คำพูดของกวนอูที่กล่าวกับเล่าปี่ ในการ์ตูนสามก๊กมีดังนี้

กวนอู : ข้าเป็นชาวยุทธคนหนึ่ง ยึดถือคุณธรรมมาตลอด โบราณว่า
“นักดีต้องรู้จักเลือกกึ่งไม้เกาะ คนฉลาดต้องรู้จักเลือกนาย”

นอกจากนี้ คำพูดที่ ๓ พี่น้องพุดขมะร่วมสาบานเป็นพี่น้องกันก็ยังมี
ความคล้ายคลึงกับในละคร โทรทัศน์ชุดสามก๊ก ผสมผสานกับสามก๊กฉบับแปลใหม่ ดังนี้

ละครโทรทัศน์ชุดสามก๊ก

“แม้ไม่เกิดวัน เดือน ปีเดียวกัน แต่ขอตายในวัน เดือน ปีเดียวกัน”

สามก๊กฉบับแปลใหม่

“ข้าพเจ้าเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุย มาตราว่าจะต่างแซ่ แต่เราขอเป็นพี่น้องกัน เราจะ
ร่วมชีวิตจิตใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนชีวิตหาไม่ เราจะไม่ทอดทิ้งกันในยามยาก เราจะช่วยเหลือ
กันในยามมีภัย เราจะช่วยกันดับยุคเข็ญของบ้านเมืองให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข เราไม่อธิษฐานขอให้
เราต้องเกิดวันเดือนปีเดียวกัน แต่อธิษฐานขอให้เราตายร่วมวันเดือนปีเดียวกันเถิด น้ำใจอันซื่อสัตย์
สุจริตทั้งนี้ ขอทวยเทพคาฟ้าดินจงเป็นทิพย์พยาน ถ้าเราละคำสาบานไซ้ร้ ขอเทพคาฟ้าดินและ
มนุษย์จงสังหารผลาญชีวิตเราเถิด”

การ์ตูนสามก๊ก

“แม้ไม่ได้เกิดวัน-เดือน-ปีเดียวกัน แต่จะขอตายในวัน-เดือน-ปีเดียวกัน น้ำใจ
อันซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้ ขอให้ทวยเทพคาฟ้า-ดินจงเป็นทิพย์พยาน แม้ผู้หนึ่งผู้ใดผิดคำสาบานใน
วันใด ขอให้เทพคาฟ้า-ดินสังหารผลาญชีวิตเราเถิด”

การที่ผู้เขียนการ์ตูนนำคำสาบานในละคร โทรทัศน์ชุดสามก๊กและสามก๊กฉบับแปล
ใหม่มาผสมผสานกันก็เพราะคำสาบานในสามก๊กฉบับแปลใหม่นั้นมีความยาวมากจนเกินไป ส่วน
คำสาบานในละคร โทรทัศน์ชุดสามก๊กก็สั้นจนเกินไป ผู้เขียนการ์ตูนจึงนำเฉพาะส่วนที่สำคัญของ
คำสาบานในละคร โทรทัศน์ชุดสามก๊ก และสามก๊กฉบับแปลใหม่มารวมกัน ทำให้สั้นลง กระชับ
และได้ใจความ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการ์ตูนสามก๊กมีการนำบทสนทนาจากละครโทรทัศน์ชุดสามก๊กมาใช้ และผู้เขียนการ์ตูนนำเสนอบทสนทนาที่นำมาจากละครโทรทัศน์โดยใช้กลวิธีการนำเสนอในบัลลูนเช่นเดียวกับบทสนทนาที่ดัดแปลงมาจากเรื่องสามก๊กเดิม บทสนทนาที่นำมาจากละครโทรทัศน์มักจะปรากฏให้เห็นในช่วงแรกของการ์ตูน แต่ผู้เขียนก็มีการดัดแปลงบทสนทนาบางส่วนทำให้ไม่ตรงกับในละครทั้งหมด บทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนนำมาใช้ในการ์ตูนนี้น่าจะเป็นบทสนทนา หรือถ้อยคำที่ผู้เขียนการ์ตูนประทับใจ และคิดว่าเป็นถ้อยคำที่ดี จดจำได้ง่าย จึงนำมาใช้ในการ์ตูนสามก๊ก ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำที่ว่า “โหมเสี้ยนเดียวไม่เป็นด้าย ไม้ต้นเดียวไม่เป็นป่า” “นกดีต้องรู้จักเลือกกิ่งไม้เกาะ คนฉลาดต้องรู้จักเลือกนาย” ซึ่งเป็นการใช้ความเปรียบที่ลึกซึ้ง ไพเราะ และมีความคล้องจองกันทำให้จดจำได้ง่าย ส่วนคำสาบานที่ว่า “แม้ไม่เกิดวัน เดือน ปีเดียวกัน แต่ขอตายในวัน เดือน ปีเดียวกัน” ก็เป็นการใช้คำน้อย แต่กินความมาก แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นของผู้สาบานได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การนำบทสนทนาจากละครมาใช้จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความละเอียดประณีตในการคัดเลือกเนื้อหาเพื่อนำเสนอในการ์ตูนของผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับนี้

๔.๕.๑.๓ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มเข้าไป

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการเพิ่มเนื้อหาเข้าไปในหลายตอนด้วยกัน เนื้อหาที่เพิ่มเข้าไปนี้ทำให้มีบทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มเข้าไปด้วย ตัวอย่างเช่น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๑ โจรโพกผ้าเหลือง ผู้เขียนการ์ตูนได้เพิ่มเนื้อหาตอนที่ขันที่รายงานเรื่องโจรโพกผ้าเหลืองให้พระเจ้าเลนเต้ทรงทราบ พระเจ้าเลนเต้ทรงไม่สนพระทัย แต่เมื่อทรงทราบว่าเหตุการณ์โจรโพกผ้าเหลืองจะทำให้ผ้าเหลืองที่ใส่ตัดฉลองพระองค์ขาดแคลนจึงได้ร้อนพระทัย ก่อนที่จะมีพระราชโองการให้บรรดาหัวเมืองต่างๆ ปรายโจรโพกผ้าเหลือง ดังนี้

ขันที่	: ขอเดชะ เตียวทีก์ ช่งสุ่มกำลังเป็นกลุ่มโจรโพกผ้าเหลือง
เที่ยวก่อความวุ่นวายจนเดือดร้อนไปทั่วแผ่นดิน
พระเจ้าเลนเต้	: โจรโพกผ้าเหลือง มันพวกโจรกระจอก ที่หลงอย่าอามารายงาน
ให้ระคายหูขำรู้มัย
ขันที่	: โจรโพกผ้าเหลืองกระจอก แล้วโจรไหนจะสำคัญละเพ้า
พระเจ้าเลนเต้	: ถ้าเป็นโจรหม่มผ้าเหลืองค่อยมารายงานข้า
ขันที่	: ต้องรีบสั่งการแล้วนะเพ้า

- พระเจ้าเลนเต้ : คำวนเลขระ
 ขันที : ต้องรีบสั่งการแล้วนะเพ้า เพราะตอนนี้ผ้าเหลืองขาดตลาดแล้ว
 นะเพ้า
 พระเจ้าเลนเต้ : แยกผ้าเหลืองขาดตลาดจะเดือดร้อนอะไรนักหนา
 ขันที : ถ้าวันไหนฉลองพระองค์แห้งไม่ทันล่ะเพ้า แล้วจะเอาผ้าที่ไหน
 มาตัดฉลองพระองค์ล่ะเพ้า
 พระเจ้าเลนเต้ : เฮ้ย! เรื่องใหญ่ขนาดนี้ทำไมเพิ่งมารายงานข้าเนี่ย รีบสั่งการ
 ลงไป ให้ทหารหลวงปราบโจร โปกผ้าเหลืองให้สิ้นซาก
 แม่ทัพใดปราบได้สำเร็จ ข้าจะปูนบำเหน็จให้อย่างงาม
 โฮจิ้น : ขอเดชะ พวกโจรมีมาก แต่ทหารหลวงมีน้อย ควรให้แต่ละเมือง
 รับกำลังอาสาสมัครเถิดพระเจ้าค่ะ

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการ์ตูนสามก๊กมีการนำเสนอบทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มเข้าไป โดยใช้กลวิธีการนำเสนอในบัลลูน ซึ่งบทสนทนาที่เพิ่มเข้าไปในการ์ตูนได้แสดงให้เห็นการต่อร่องระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ได้อย่างชัดเจน ดังจะเห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนได้ต่อร่องให้การนำเสนอวรรณกรรมสามก๊กมีความร่วมสมัยมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในบริบททางสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ ดังเช่นบทสนทนาข้างต้นที่ปรากฏคำว่า “โจรกระจอก” ซึ่งเป็นคำพูดที่ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี เคยให้สัมภาษณ์ว่าโจรได้เป็นพวกโจรกระจอก เป็นการล้อเลียนคำพูดของบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมปัจจุบัน ผู้อ่านซึ่งอยู่ในบริบททางสังคมสมัยปัจจุบันย่อมรับรู้และเข้าใจร่วมกัน การทำให้การ์ตูนสามก๊กมีความร่วมสมัยจึงเป็นการปรับประสาน/ต่อร่องให้การนำเสนอวรรณกรรมดั้งเดิมในบริบทของสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่มีความน่าสนใจ และตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

๔.๕.๒ กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่ไม่อยู่ในบัลลูน

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการนำเสนอบทสนทนาที่คงไว้หรือใกล้เคียงกับวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก ซึ่งเป็นบทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนคงถ้อยคำส่วนใหญ่ไว้ตามวรรณกรรมเรื่องสามก๊กฉบับแปลใหม่ โดยใช้กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาเหล่านี้ในรูปแบบของบทสนทนาที่ไม่อยู่ในบัลลูน แต่ผู้เขียนการ์ตูนจะเขียนบทสนทนาที่คงไว้ตามเรื่องสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัธโนทัย ไว้ในกรอบภาพ มีบทสนทนาและตัวละครที่เป็นผู้พูดอยู่ ดังภาพ

การนำเสนอทสนทนาที่ไม่อยู่ในบัลลูนอาจนำทสนทนาในสามก๊กฉบับแปลใหม่มา
นำเสนอโดยมีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำบ้างเล็กน้อย และตัดทอนให้สั้นลง ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างบท
สนทนาที่ปรากฏในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๗๖ สงครามลิน ซึ่งเป็นตอนที่ผู้อ่าน
จะเห็นบทสนทนาในลักษณะนี้ได้ชัดเจนที่สุดจากการปะทะคารมของขงเบ้งกับบรรดาปราชญ์เมือง
กังตั๋ง และเพื่อความชัดเจนและสะดวกในการเปรียบเทียบ ผู้วิจัยจึงนำเสนอบทสนทนาของขงเบ้ง
กับเตียวเจียวไว้ในตาราง ดังต่อไปนี้

ขงเบ้งปะทะคารมกับเตียวเจียว

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น	สามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พัทธนัย
<p>เตียวเจียว :</p>	<p>เตียวเจียว :</p> <p>“ซึ่งหากการเป็นเช่นว่านี้จริง คำพูดและการกระทำของท่านก็ไม่ตรงกัน ท่านเปรียบตัวเองเป็นขวันต้งและงักเย แต่เมื่อครั้งโน้นขวันต้งทำนุบำรุงพระเจ้าจิห้วนกั๋งให้สามารถปกครองบรรดาขุนนางทั้งปวงและควบคุมความสงบเรียบร้อยทั่วทั้งได้ฟ้าได้ และงักเยก็เข้าช่วยปกครองแคว้นเอียนที่อ่อนแอ ให้สามารถรบพุ่งเอาหัวเมืองของแคว้นเจมา ได้ถึงเจ็ดสิบกว่าหัวเมือง บุคคลทั้งสองนี้เป็นผู้มีสติปัญญาล้ำเลิศในยุคนี้จริงๆ แต่ท่านอาจารย์ชกหลงเอาแต่นั่งกอดเข่า หัวเราะชมจันทร์อยู่แต่ใน</p>

“อันเล่าปีเอาท่านมาร่วมการก็ด้วยหวังจะมีความเจริญรุ่งเรืองสามารถขจัดภัยต่างๆ ให้หมดสิ้นไปด้วยกำลังสติปัญญาของท่าน เมื่อครั้งยังมีได้เชิญท่านมาร่วมการนั้น เล่าปีก็สามารถครอบครองแผ่นดินบางส่วนได้ มาบัดนี้ได้ตัวท่านมา ราษฎรทั้งปวงก็ล้วนหวังจะได้มีความสุขความเจริญ นี้กว่าท่านจะมากวาดเมฆหมอกอันดำทมิฬให้จางหายไปจากท้องฟ้าได้พอให้แสงหน้าแล้วมองเห็นแสงอันแจ่มกระจ่างของพระอาทิตย์และพระจันทร์ แต่ไฉนนับแต่ท่านมาร่วมราชการแล้ว พอทัพโจโฉยกมา กลับทิ้งเสียเกราะและศาสตราวุธเตลิดหนีหัวซุกหัวซุน เบื้องบนก็ไม่สามารถจะทดแทนคุณ เบื้องล่างก็ไม่สามารถจะช่วยรักษาแผ่นดินซึ่งมีอยู่เดิมไว้ได้ ต้องทิ้งชินเยี้ยเตลิดไปอ้วนเซีย ต้องเสียทัพที่เมืองตงหยง เตลิดไปปากน้ำกังแฮ แทบจะหาแผ่นดินอยู่ไม่ได้ นับแต่เล่าปีได้ตัวท่านมา สถานการณ์กลับสู้แต่ก่อนมิได้ คำพูดของข้าผู้โง่เขลาอาจจะตรงไปตรงมาเกินไป ขอท่านอย่าได้ถือโทษเลย”

ขงเบ้ง :

“อันนกอินทรีมีกำลังบินได้ถึงหมื่นลี้ ไฉนนกอิน

ทรีก็เล่าปีเอาท่านมาร่วมการเพื่อหวังจะมีความเจริญรุ่งเรืองสามารถกำจัดภัยพิบัติต่างๆ ให้หมดสิ้นไปด้วยกำลังสติปัญญาของท่าน เมื่อครั้งเล่าปียังมีได้เชิญท่านมาร่วมการนั้น ก็สามารถครอบครองแผ่นดิน ตั้งบ้านเมืองเป็นสุขอยู่ได้ มาบัดนี้ได้ตัวท่านมาราษฎรทั้งปวงก็ล้วนหวังจะได้มีความสุขความเจริญจากท่านแม้เด็กสูงเพียงสามนิ้ว ก็ยังพูดว่า เสือออกปึกแล้วราชวงศ์หั้นจะต้องกลับรุ่งโรจน์ขึ้นอีกวาระหนึ่ง พวกแซ่โจจะต้องพังพินาศไป ชุนนางเก่าๆ และนักพรตในป่าต่างก็เบ็งตาคอยดู นี้กว่าท่านจะมากวาดเมฆหมอกอันดำทมิฬให้เหือดหายไปจากท้องฟ้าได้พอให้แสงหน้ามองเห็นแสงอันแจ่มกระจ่างของพระอาทิตย์และพระจันทร์ นี้กว่าราษฎรจะพ้นจากอหังการและอุทกภัย มีแต่ความสุขสมบูรณ์มาสู่บ้านเมืองตั้งแต่บัดนี้ แต่ไฉนนับแต่ท่านมาร่วมราชการแล้ว พอทัพโจโฉยกมา กลับทิ้งเสียเกราะและศาสตราวุธเตลิดหนีหัวซุกหัวซุน แม้เบื้องบนก็ไม่สามารถจะทดแทนคุณของเล่าเปียวให้อาณาประชาราษฎร์อยู่ร่มเย็นเป็นสุขได้ และเบื้องล่างก็ไม่สามารถจะช่วยรักษาแผ่นดินซึ่งมีอยู่แต่เดิมไว้ได้ด้วย จำต้องทิ้งอำเภอชินเยี้ยเตลิดหนีไปเมืองอ้วนเซีย ต้องเสียทัพที่เมืองตงหยง เตลิดหนีไปปากน้ำกังแฮ แทบจะหาแผ่นดินอยู่ไม่ได้ นับแต่เล่าปีได้ตัวท่านมา สถานการณ์กลับสู้แต่ก่อนมิได้ อย่างนี้สมกับที่ท่านจะเป็นขวันตังและงักเยหรือ คำพูดของข้าพเจ้าผู้โง่เขลาอาจจะตรงไปตรงมาเกินไป ขอท่านอย่าได้ถือโทษเลย”

ขงเบ้ง :

“อันนกอินทรีมีกำลังบินได้ถึงหมื่นลี้ แล้วไฉน

จะบินสู้ได้ เหมือนหนึ่งคนไข้หนัก ร่างกายอ่อนเพลีย ก่อนอื่นต้องให้น้ำและยาอ่อนๆ ประคองให้ร่างกายค่อยๆ มีกำลังต้านทานขึ้นมา แล้วจึงค่อยเปลี่ยนมาเป็นอาหารเนื้อสัตว์ไขมันแรงรักษา ค่อยๆ รักษาไปเช่นนี้ คนไข้ก็จะหายเป็นปกติได้

อันเล่าปี่นายของเรา เมื่อเสียทีแก่โจโฉที่เมืองยี่หล่า ต้องมาพักพิงเล่าเปียวอยู่นั้น มีทหารอยู่ไม่ถึงพัน มีทหารเอกอยู่เพียงสามคน คือกวนอู เตียวหุย และจูล่งเท่านั้น เหมือนดังคนไข้อาการหนัก ร่างกายอ่อนปวกเปียก ที่นายเราต้องไปตั้งอยู่ที่จีนเฉียนนั้น หวังเพียงเป็นที่พักชั่วคราว ด้วยเป็นเพียงอำเภอเล็กๆ ผู้คนเบาบาง ข้าวปลาอาหารก็มีน้อย ท่านเล่าปี่เป็นถึงพระเจ้าอาจะอยู่ที่เมืองอย่างนี้ตลอดไปได้ อย่างไร แต่ถึงแม้ว่ากำลังทหารจะมีน้อย เมืองก็ไม่มั่นคง ทหารก็ไม่ชำนาญการรบ เสบียงอาหารก็มีแต่จะขาดแคลนก็ตามที แต่ก็ยังสามารถเผาทัพโจโฉพินาสลงได้ที่ทุ่งพกบ่อ และปล่อยน้ำที่แม่น้ำแปะโหละลายทัพโจโฉเสียทั้งหมด ทำให้แฮหัวตุ้นและโจหยินทหารเอกของโจโฉยกแสนขั้วฉูบินไปตามๆ กันหมด นี่ไม่ใช่กลศึกอันยอดเยี่ยมของเราหรอกหรือ ส่วนที่เล่าจ้องเข้าขอมสวามิภักดิ์ต่อโจโฉ ก็เป็นการแอบกระทำไปโดยนายเราไม่รู้เรื่อง และนายของเราก็มิได้ถือโอกาสเข้าแย่งชิงบ้านเมืองจากคนแค่เดียวกัน ความซื่อถือสัตย์ของนายเรานั้นใหญ่หลวงนัก ที่ต้องเสียเมืองตงหยงไปก็ด้วยความเป็นห่วงประชาชนเรือนแสน ที่อพยพติดตามมาด้วย ต้องคอยช่วย

คนอื่นๆ จะสามารถบินสู้ได้ เหมือนหนึ่งคนไข้หนักร่างกายกำลังอ่อนเพลีย ก่อนอื่นก็ต้องให้ดื่มน้ำกินอาหารอ่อนๆ และใช้ยาอ่อนๆ ประคองไปให้ร่างกายที่อ่อนแอค่อยๆ มีกำลังต้านทานขึ้นมา แล้วจึงค่อยเปลี่ยนมาเป็นอาหารเนื้อสัตว์บำรุงและใช้ยาแรงรักษา ค่อยๆ รักษาไปเช่นนี้ คนไข้ก็จะหายเป็นปกติได้ หากเราไม่คอยให้ร่างกายค่อยๆ ฟื้นตัวขึ้นมาก่อนแล้ว มุ่งแต่จะใช้ยาที่มีฤทธิ์แรงกล้ารักษาถ่ายเดียวจะทำให้ค่อยๆ เผลอหายเป็นปกติเองนั้น เห็นทีจะยาก อันเล่าปี่นายของข้าพเจ้าเมื่อเสียทีแก่โจโฉที่เมืองยี่หล่า ต้องมาพักพิงเล่าเปียวอยู่นั้น มีกำลังทหารอยู่ไม่ถึงพัน มีทหารเอกอยู่เพียงสามคน คือกวนอู เตียวหุย และจูล่งเท่านั้น เหมือนดังคนไข้หนักร่างกายอ่อนปวกเปียก และซึ่งเล่าปี่มาตั้งอยู่ ณ อำเภอจีนเฉียนนั้น ที่นั่นเป็นอำเภอเล็กๆ อยู่บนเขา ผู้คนเบาบาง ข้าวปลาอาหารก็น้อย หวังเพียงเป็นที่พักพิงชั่วคราวเท่านั้น ขุนพลผู้เป็นใหญ่จะนั่งอยู่รักษาเมืองอย่างนี้ตลอดไปอย่างไรได้ ถึงแม้ว่ากำลังทหารของเรามีน้อย เมืองก็ไม่มั่นคง ทหารก็ไม่ชำนาญการรบ และเสบียงอาหารมีแต่ขาดแคลนในวันพรั่งก็ตามที แต่เรายังสามารถเผาทัพโจโฉพินาสลงได้ที่ทุ่งพกบ่อ และไขน้ำในแม่น้ำแปะโหละทัพโจโฉเสียทั้งหมด ทำให้แฮหัวตุ้นและโจหยินทหารเอกของโจโฉยกแสนขั้วฉูบินไปตามๆ กันหมด อันกลศึกของวันนี้ส่วนกรณีเล่าจ้องเข้าขอมสวามิภักดิ์ต่อโจโฉ ก็เป็นการแอบกระทำไปโดยเล่าปี่ไม่รู้เรื่อง และนายของเราก็ไม่ยอมที่จะเข้าชิงบ้านเมืองจากคนแค่เดียวกัน ความซื่อถือสัตย์ของนายเรานั้นใหญ่หลวงนัก ซึ่งเราต้องเสียเมืองตงหยงไปก็

<p>ประทับพระองค์ผู้เฒ่าและผู้เยาว์มาตลอดทาง มิได้ทอดทิ้ง วันหนึ่งเดินทางได้เพียงสิบกว่าลี้ เท่านั้น ใครจะนึกว่าจะตลอดรอดฝั่งมาถึงเมือง กังเหลงได้ จิตใจร่วมทุกข์ร่วมสุขของนายเรานั้น เป็นคุณธรรมอันสูงส่งยิ่งนัก เป็นธรรมค้ำถัด น้อยย่อมต้านทานกำลังมากมิได้ การแพ้ชนะ ย่อมเป็นธรรมดาของสงคราม</p> <p>ผิดกับคนซึ่งดีแต่คุยโอ้อวดวางท่าใหญ่โต นั่งพูด ยืนเพื่อ พอเจอเหตุการณ์คับขันก็สติแตก ไม่มี ใครกล้าออกหน้าเลยสักคน จนเป็นที่เย้ยหยันทั่ว กันทั้งใต้ฟ้าเช่นนี้”</p>	<p>ด้วยความเป็นห่วงประชาชนเรือนแสน ที่อพยพ ติดตาม มาด้วย ต้อง คอยช่วย เป็น ฐานะ ประทับพระองค์ผู้เฒ่าและผู้เยาว์มาตลอดมิได้ ทอดทิ้งเลย วันหนึ่งเดินทางได้เพียงสิบลี้เท่านั้น ใครจะนึกว่าตลอดรอดฝั่งมาถึงเมืองกังเหลงได้ จิตใจร่วมทุกข์ร่วมสุขร่วมชนะร่วมแพ้ของนาย เรานั้น เป็นคุณธรรมอันสูงส่งยิ่งนัก ธรรมค้ำ ถัดน้อยย่อมต้านทานกำลังมากมิได้ การแพ้ ชนะย่อมเป็นธรรมดาของสงคราม แม้เมื่อ ครั้งโบราณพระเจ้าหันโกโจ ทำศึกยังพ่ายแพ้แก่ พระเจ้าฉ้อปาอ่องเป็นหลายครั้ง แต่ในที่สุดก็ พิชิตข้าศึกได้สำเร็จที่เมืองกายเซีย ด้วยกลศึกอัน ล้ำลึกของฮันสิน ฮันฮันสินนั้นรับราชการอยู่ด้วย พระเจ้าหันโกโจเป็นเวลาช้านาน แต่เดิมมาก็ไม่ เคยเอาชนะข้าศึกได้เลย แต่ด้วยความเป็นผู้หลัก ผู้ใหญ่ ช่วยทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เข้มแข็งมั่นคง จึงเกิดผล ผิดกับคนซึ่งดีแต่คุยโอ้อวดวางท่า ใหญ่โต หลอกลวงคน นั่งพูดยืนพูดเพื่อกันว่าไม่ มีใครรู้ทัน พอเผชิญภัยเหตุการณ์คับขันก็เสียสติ ไม่มีใครกล้าออกหน้าเลยสักคน จนเป็นที่เย้ย หยันทั่วกันทั้งใต้ฟ้าเช่นนี้แล้ว”</p>
---	---

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นมีการนำเสนอ บทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนคงไว้ตามสามก๊กฉบับแปลใหม่ หรือพยายามรักษาไว้ให้ใกล้เคียงกับบทสนทนาที่ปรากฏในสามก๊กฉบับแปลใหม่ โดยใช้กลวิธีการนำเสนอเป็นบทสนทนาที่ไม่อยู่ใน บัลลูน เมื่อผู้อ่านได้เห็นบทสนทนาดังกล่าวนี้อาจจะรับรู้ได้ว่าบทสนทนาเหล่านั้นเป็นบทสนทนาที่มี อยู่ในวรรณกรรมสามก๊กที่ผู้เขียนการ์ตูนคัดลอกมา ไม่ใช่บทสนทนาที่ผู้เขียนการ์ตูนแต่งขึ้นเอง แสดงให้เห็นว่าขณะที่การ์ตูนสามก๊กมีการต่อรองให้มีความร่วมสมัย แต่ผู้เขียนก็ยังคงรักษาความ เป็นวรรณกรรมสามก๊กเดิมไว้ด้วย แม้ว่าการนำเสนอบทสนทนาที่ผู้เขียนคงไว้ตามวรรณกรรม สามก๊กจะมีการตัดทอน และดัดแปลงถ้อยคำบางส่วนเพื่อให้บทสนทนาสั้นลง ดังตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนก็ได้ตัดเนื้อหาที่กล่าวเรื่องตัวละครที่ไม่ใช่ตัวละครในเรื่องสามก๊ก เช่น ขวัน

ตั้ง จักเย สันสิน พระเจ้าหั้น โทโจ และพระเจ้ามื่อปาอ่อง และเนื้อหาที่กล่าวเขียนย่อ ผู้เขียนการ์ตูนก็ตัดให้สั้น และกระชับมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะพื้นที่ในการนำเสนอการ์ตูนที่มีจำกัดเพียงแค่ ๑๕ หน้า จึงต้องตัดแปลงบทสนทนาบางส่วนให้เหมาะแก่พื้นที่ในการนำเสนอ

การตัดเนื้อหาที่กล่าวเรื่องตัวละครที่ไม่ใช่ตัวละครในเรื่องสามก๊กทำให้ผู้อ่านไม่ต้องรับรู้ตัวละครจากเรื่องอื่นที่เกิดขึ้นก่อนเรื่องสามก๊ก อาทิ เลียดก๊ก ไซ่ฮั่น ซึ่งมักจะปรากฏชื่อตัวละครอยู่ในเรื่องสามก๊กหลายครั้งในลักษณะการอ้างถึงบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีนที่เป็นตัวละครในวรรณกรรมเรื่องนั้นๆ การตัดเนื้อหาที่เกี่ยวกับตัวละครเหล่านี้ออกไปทำให้บทสนทนาสั้นลง และมีเนื้อหาการสนทนาอยู่ในเรื่องสามก๊กเท่านั้น ผู้อ่านจึงไม่สับสนหรือสงสัย บทสนทนาที่ตัดออกไปแม้จะเป็นเกร็ดพงศาวดารซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการศึกษาวรรณกรรมจีนของผู้ที่สนใจ แต่เมื่อตัดออกก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อเนื้อเรื่อง และมีความเหมาะสมแก่รูปแบบการนำเสนอของคอมิกสตริปอีกด้วย

๔.๖ กลวิธีการนำเสนอฉาก

กุหลาบ มัลลิกะมาส กล่าวเรื่องความหมายของฉากไว้ว่า ฉาก (setting) มีความหมายแตกต่างกันไปตามประเภทของงาน ถ้าเป็นบทละคร ฉาก หมายถึง เวที และส่วนประกอบเวทีตามเหตุการณ์ในแต่ละตอน แต่ในนวนิยาย เรื่องสั้น หรือนิทานมีความหมายกว้างกว่านั้นคือหมายถึง สถานที่ และเวลาที่เกิดเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ เช่น นวนิยายเรื่องไพรด์ แอนด์ พรีจูดิส (Pride and Prejudice) ของ เจน ออสเตน (Jane Austen) ที่มีชื่อภาษาไทยว่า สาวทรงเสน่ห์ก็มีกรุงเทพระ ในสมัยรัชกาลที่ ๖-๘ เป็นฉากที่แสดงชีวิตของคนกลุ่มหนึ่งในช่วงเวลานั้น^{๑๕}

นอกจากนี้ กุหลาบ มัลลิกะมาส ยังให้ความหมายของฉากอันหมายถึงสถานที่และเวลาว่า สถานที่และเวลา อาจใช้ในความหมายแคบเฉพาะห้องใดห้องหนึ่ง หรืออาจใช้ในความหมายกว้างซึ่งหมายถึงทั้งประเทศหรือทั้งโลกก็ได้ นิทานหรือวรรณคดีรุ่นเก่าของไทยหลายเรื่อง เวลาและสถานที่เกือบไม่มีความหมายเกี่ยวข้องกับอันใดต่อการดำเนินเรื่องเลย ผู้แต่งกล่าวถึงพอเป็นที่รู้จักแต่บางเรื่อง เช่น เรื่องพระอภัยมณี หรือเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ผู้แต่งสนใจให้รายละเอียดเกี่ยวกับฉากเป็นอันมาก เช่น สุนทรภู่ อธิบายลักษณะเมืองของเจ้าละมานอย่างถ้วนถี่ ในขุนช้างขุนแผน ผู้แต่งกล่าวเรื่องระยะทางระหว่างเมืองอย่างถูกต้องแม่นยำ และพยายามรักษาความสมจริงในเรื่องชื่อสถานที่ต่างๆ^{๑๖}

^{๑๕} กุหลาบ มัลลิกะมาส, วรรณคดีวิจารณ์ (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๘๕.

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๕-๘๖.

จากคำกล่าวของกุหลาบ มัลลิกะมาส จะเห็นได้ว่าการนำเสนอฉากในวรรณคดีไทยนั้น ผู้ประพันธ์อาจให้รายละเอียดของฉากมากน้อยต่างกัน บางครั้งฉากในเรื่องอาจเป็นเพียงการบอกสถานที่และเวลา โดยไม่มีการบรรยายรายละเอียดของสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง แต่ในบางครั้งผู้ประพันธ์ก็อาจแสดงรายละเอียดของฉากด้วยการบรรยายหรือพรรณนา เพื่อให้ผู้อ่านจินตนาการเห็นภาพอย่างชัดเจน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าฉากในนิทานหรือวรรณคดีไทยนั้น สามารถแบ่งตามรายละเอียดของการบรรยายได้เป็น ๒ ประเภท คือ ฉากที่ไม่มีการบรรยายรายละเอียด และฉากที่มีการบรรยายรายละเอียด

วรรณกรรมเรื่องสามก๊กมีการนำเสนอฉากเช่นเดียวกับนิทานรุ่นเก่าของไทยหลายเรื่อง ที่ฉากไม่มีความสำคัญต่อเรื่องมากนัก ส่วนใหญ่ผู้ประพันธ์จะกล่าวเรื่องฉากอันได้แก่ เวลาและสถานที่ พอให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อใดและที่ไหนเท่านั้น ไม่ได้บรรยายรายละเอียดของฉากในเรื่อง ดังเช่น

ล่วงมา ณ วันเพ็ญเดือนสี่ ปีที่สอง ศักราชเจียนหนึ่ง (ค.ศ. ๑๖๘ พ.ศ.

๗๑๑)

พระเจ้าเลนเต้เสด็จออกกว่าราชการ ณ พระตำหนักอุณตักเตียน ขณะประทับ ณ พระที่นั่งบัลลังก์อาสน์ เกิดลมงวงพัดกระหน่ำหนักที่มุมพระตำหนัก พลันงูเขียวใหญ่ตัวหนึ่ง พลัดตกจากช่อลงมาพันอยู่ที่ขาพระเก้าอี้ พระเจ้าเลนเต้ตกพระทัยสุดขีด ล้มฟาดลง ทหารรักษาพระองค์เข้ามาประคองไว้ ฝ่ายขุนนางทั้งปวงวิ่งหนีกันอุตุลุด^{๑๖}

ในวรรณกรรมหลายลักษณะนั้นมีการนำเสนอฉากด้วยคำบรรยายหรือภาษา แต่สำหรับสื่อประเภทการ์ตูนนั้น ผู้เขียนการ์ตูนสามารถนำเสนอฉากของเรื่องด้วยภาพการ์ตูน เป็นการแปลงคำบรรยาย หรือตัวหนังสือให้เป็นภาพที่มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนั้น ผู้วิจัยแบ่งกลวิธีการนำเสนอฉากได้เป็น ๒ ประเภท คือ ฉากที่มีรายละเอียด และฉากที่ไม่มีรายละเอียด ดังนี้

๔.๖.๑ กลวิธีการนำเสนอฉากที่มีรายละเอียด

ฉากในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นที่มีความสำคัญต่อเรื่องนั้น ผู้เขียนการ์ตูนจะนำเสนอเป็นฉากที่มีรายละเอียดบ่งบอกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในสถานที่ เวลา หรือยุคสมัยใด เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพฉากที่เป็นรูปธรรม แม้ว่าฉากที่ผู้เขียนการ์ตูนวาดนั้นอาจจะไม่มีรายละเอียด

^{๑๖} วรรณไว พธิโนทัย, สามก๊กฉบับแปลใหม่, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพมหานคร: ธรรมชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๒.

เท่ากับที่บรรยายไว้ในเรื่องสามก๊ก สำหรับฉากที่ระบอบสมัยนี้ ผู้เขียนการ์ตูนอาจนำเสนอรายละเอียดของฉากที่สอดคล้องกับยุคสมัยที่เกิดเรื่องสามก๊ก หรือรายละเอียดของฉากที่มีบางส่วนไม่สอดคล้องแก่ยุคสมัยที่เกิดเรื่องสามก๊ก เพราะมีวัตถุ สิ่งของ เทคโนโลยี หรือส่วนประกอบอื่นๆ ที่พบเห็นได้ในสมัยปัจจุบันปะปนเข้าไปในฉากของการ์ตูน ตัวอย่างเช่น

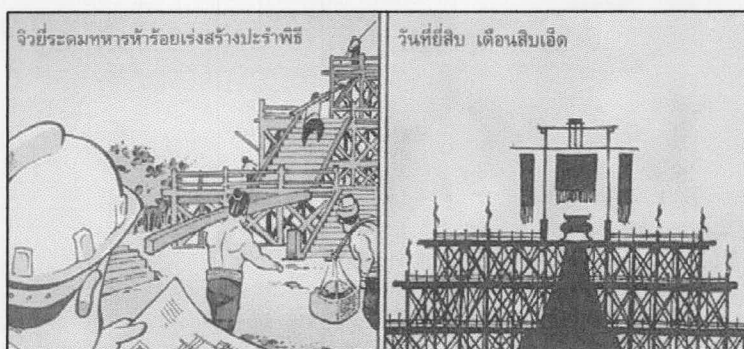
การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๘๒ ของเบ้งเรียกลม มีฉากแทนบุษชาติข่งเบ้งใช้ทำพิธีเรียกลมตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งการ์ตูนสามก๊กเรียกชื่อว่า ลมอาคนย์ (เรียกตรงกับละครโทรทัศน์ชุดสามก๊ก) ในเรื่องสามก๊กได้บรรยายฉากแทนบุษชาติข่งเบ้งอย่างละเอียด ดังนี้

ข่งเบ้งลาจิวอี้ออกจากค่ายแล้วชวนโกลซกขึ้นม้าไปคูท่าเลที่เขาลำป็นสานพลางสั่งให้ทหาร ไปขุดเอาดินแดงจากด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภูเขา เอามาสร้างแทนบุษชาติข่งเบ้งทำเป็นสามชั้น แต่ละชั้นสูงสามนิ้วรวมเป็นเก้าอี้ชั้นล่างปักธงยี่สิบแปดคัน บุษชาติข่งเบ้งยี่สิบแปดดวง คือด้านตะวันออกปักธงสีเขียวใบไม้เจ็ดคันเขียนอักษรชื่อดาวในฝันตรงว่า เจียว กิ่ง ตี ผิง ชิน เหว่ย และจี แสดงเครื่องหมายมังกรเทพประจำทิศตะวันออก ทางด้านเหนือ ปักธงดำเจ็ดคันเขียนอักษรชื่อดาวว่า ดาวคู่) หนิว (ดาวโค) หนี (ดาวหญิง) ชี (ดาวเวหา) เหวย (ดาวไฟ) ชี (ดาวบ้าน) บี้ (ดาวกำแพง) แสดงเครื่องหมายเหวดดาเสียนอู่ (เป็นเทวดาประจำทิศเหนือทำเป็นรูปงูกับเต่า)

ทางด้านตะวันตกปักธงขาวเจ็ดคัน เขียนตัวอักษรชื่อดาวว่า กุ้ย โหลว เว่ย อัง บี้ จู๋ เฉิง แสดงเครื่องหมายของเสื่อขาวประจำทิศตะวันตก ด้านใต้ปักธงสีแดงเจ็ดคัน เขียนตัวอักษรชื่อดาวว่า จิ่ง กุ้ย หลิว ชิง จัง อี้ และเจิน แสดงเครื่องหมายนงกุงประจำทิศใต้

ชั้นที่สองปักธงเหลืองหกสิบสี่คัน แบ่งออกเป็นหมู่ๆ หมู่วะแปดคัน ตามหลักไสยศาสตร์โบราณ ชั้นบนให้คนสี่คนขึ้นไปยืน แต่ละคนสวมหมวกกริว เสื้อครุย แพรดำ เสื้อนอกปักรูปหงส์ คาดเข็มขัดใหญ่ สวมรองเท้าแดงและนุ่งผ้าถุง คนหนึ่งยืนด้านซ้ายตอนหน้า ถือไม้ยาว ผูกขนไก่ปลายไม้ เพื่อให้ปลิวลม อีกคนหนึ่งยืนด้านขวาตอนหน้า ถือไม้ยาว ปลายไม้ติดเครื่องหมายดาวทั้งเจ็ด เพื่อแสดงทิศทางลม คนหนึ่งยืนอยู่ด้านซ้ายตอนหลัง ถือกระบี่ประดับพลอย อีกคนหนึ่งยืนด้านขวาตอนหลัง ถือกระดางรูปข้างแทนมีคนยี่สิบคน บ้างถือธง บ้างถือร่ม บ้างถือดอก บ้างถือทวนปลายติดพู่ขนจามรี บ้างถือขวาน บ้างถือธงริ้วสีแดง และสีดำ

การ์ตูนสามก๊กได้แสดงรายละเอียดของฉากแท่นบูชาที่เขาลำป็นสานนี้ไว้ในบทสนทนาที่ขงเบ้งพูดกับจิวยี่ว่า “ขอให้ท่านไปสร้างแท่นบูชาขึ้นที่เขาลำป็นสาน เรียกว่า แท่นบูชาดาราทั้งเจ็ดหันหน้าไปทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ กว้างยาว ๒๔ จั้ง ทำเป็น ๓ ชั้น แต่ละชั้นสูง ๓ ฉื่อ รวมเป็น ๙ ฉื่อ ให้ทหาร ๑๒๐ คนถือธงอยู่ล้อมรอบ” ซึ่งเป็นบทสนทนาที่นำมาจากสามก๊กฉบับแปลใหม่ แต่ไม่ได้้นำการบรรยายฉากในสามก๊กฉบับแปลใหม่ข้างต้นมาแสดงในการ์ตูน เพราะมีความยาวมาก ไม่เหมาะแก่รูปแบบการนำเสนอฉากของการ์ตูนที่เน้นการนำเสนอด้วยภาพเป็นหลัก ทำให้ผู้อ่านได้เห็นฉากนี้จากภาพแทนการบรรยาย ดังนี้

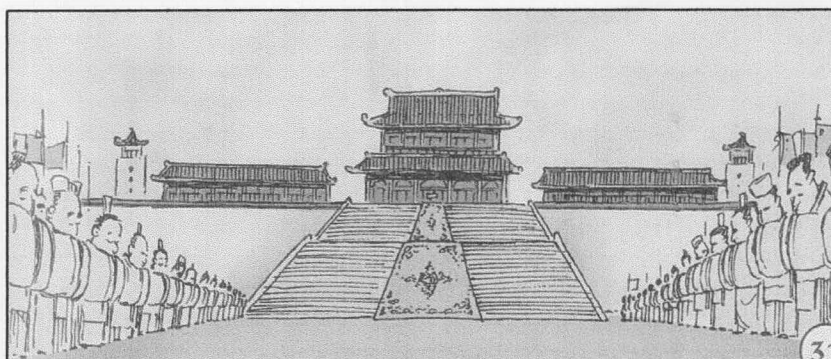
จากภาพจะเห็นว่าฉากที่ผู้เขียนการ์ตูนวาดนั้นมีความสอดคล้องกับฉากที่บรรยายไว้ในเรื่องสามก๊ก คือ เป็นแท่นบูชา ๓ ชั้น แต่ผู้เขียนการ์ตูนไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องรายละเอียดของแท่นบูชาดังที่กล่าวไว้ในเรื่องสามก๊ก เพียงแต่แสดงให้เห็นลักษณะของแท่นบูชาอย่างคร่าวๆ ด้วยการวาดภาพการก่อสร้างแท่นบูชา และแท่นบูชาที่สร้างเสร็จแล้วในลักษณะภาพเงา ซึ่งไม่มีรายละเอียดของการตกแต่งแท่นบูชาดังที่ปรากฏในเรื่องสามก๊ก นอกจากนี้ ฉากการสร้างแท่นบูชายังปรากฏการต่อรองระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ดังจะเห็นว่าการก่อสร้างมีวิศวกรสวมหมวกนิรภัยยืนตรวจแผนผังโครงสร้างของแท่นบูชาปรากฏอยู่ด้วย ทำให้การ์ตูนสามก๊กมีลักษณะร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๓๐ จุดจบจอมมาร มีฉากพระราชวังในพระนครเตียงอันที่อึ้งอู้นและลิโป้ทำอุบายหลอกให้ตั้งโต๊ะเข้ามารับตำแหน่งฮ่องเต้ โดยหลอกตั้งโต๊ะว่าฮ่องเต้ป่วยและจะเวนราชสมบัติให้แก่ตั้งโต๊ะ ทั้งนี้เพื่อจะลวงตั้งโต๊ะมาสังหาร ฉากเขตพระราชฐานที่ใช้ในการสังหารตั้งโต๊ะในเรื่องสามก๊กได้บรรยายไว้ดังนี้

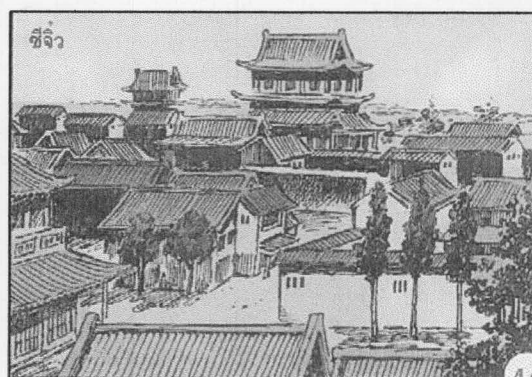
พอตั้งโต๊ะเข้าสู่เขตพระราชฐาน ขุนนางทั้งปวงแต่งเครื่องเต็มยศออกมาตั้งแถวรับ ลิขกถือกระบี่นำรถตั้งโต๊ะผ่านเข้าไป พอมาถึงประตูด้านเหนือ ทหาร

ที่มากับตั้งโต๊ะก็ตั้งกองรักษาการณ์อยู่นอกประตู เหลือเพียงยี่สิบกว่าคนเท่านั้นที่
กำกับรถตั้งโต๊ะเข้าไปด้วย

การ์ตูนสามก๊กให้รายละเอียดของฉากเขตพระราชฐานนี้โดยวาดภาพพระราชวัง มีบรรดา
ขุนนางเข้าแถวอยู่สองข้างทาง แต่ภาพที่ผู้เขียนการ์ตูนวาดนี้ก็มึลักษณะเป็นภาพวาดอย่างง่าย ไม่
เน้นรายละเอียด เพียงแต่ต้องการแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในตอนนี่เกิดขึ้นในเขตพระราชฐาน
ดังภาพ

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๓๘ ตี๊กกุนจิ๋ว มีฉากเมืองซีจิวซึ่งโตเกียวผู้ว่า
ราชการแคว้นซีจิวกำลังป่วยหนัก จึงมอบตำแหน่งผู้ว่าราชการแคว้นซีจิวให้แก่เล่าปี่ ในเรื่อง
สามก๊กไม่ได้บรรยายรายละเอียดของฉากเมืองซีจิวไว้ ผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กจึงวาดฉากเมืองซีจิวนี้
ขึ้นเอง โดยมีลักษณะเป็นเมืองที่มีบ้านเรือนแบบจีนโบราณ เขียนบอกสถานที่ไว้ว่า “ซีจิว” แต่การ
วาดภาพฉากของผู้เขียนการ์ตูนก็มิได้เน้นรายละเอียดมากนัก ดังภาพ

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๕๐ เล่าปีเข้าพิธีวิวาห์ มีฉากพิธีแต่งงานของเล่าปี่กับน้องสาวของซุนกวน ในเรื่องสามก๊กได้บรรยายฉากซึ่งได้แก่เวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ไว้ แต่ไม่ได้แสดงรายละเอียดของฉาก ดังนี้

ครั้นถึงวันดี เล่าปี่กับนางซุนสูหยินน้องสาวซุนกวนเข้าพิธีแต่งงาน มีการเลี้ยงโต๊ะอย่างใหญ่โตมโหฬาร ครั้นตักตัก แยกหรือกลับกันหมดแล้ว เล่าปี่จึงเดินเข้าหอ

การ์ตูนสามก๊กได้แสดงภาพพิธีแต่งงานของเล่าปี่โดยการเลียนแบบงานแต่งงานของชาติตะวันตกที่เจ้าบ่าวเจ้าสาวนั่งรถออกจากงานพร้อมกัน ทำยรมมีข้อความเขียนไว้ว่า “JUST MARRIED” และผูกกระป๋องไว้ให้เกิดเสียงดังเวลารถแล่น เล่าปี่กับนางซุนสูหยินแต่งกายด้วยชุดเจ้าบ่าวเจ้าสาวแบบตะวันตก ลักษณะการแต่งงานเช่นนี้เป็นค่านิยมของคนในสมัยปัจจุบันที่นิยมแต่งงานแบบชาวต่างชาติ การที่ผู้เขียนการ์ตูนนำฉากแต่งงานเช่นนี้มาไว้ในการ์ตูนสามก๊กเป็นการต่อรองระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ทำให้การ์ตูนสามก๊กมีความร่วมสมัย และเห็นได้ชัดเจนว่าผู้เขียนการ์ตูนนำเสนอเรื่องสามก๊กโดยคำนึงถึงความเหมาะสมแก่บริบททางสังคมสมัยปัจจุบัน โดยมีได้คำนึงถึงค่านิยมหรือสังคมวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ปรากฏในเรื่องสามก๊ก หากแต่ต้องการถ่ายทอดเรื่องสามก๊กให้แก่เด็กและเยาวชนสมัยปัจจุบัน ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนต้องใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อผูกใจผู้อ่านไว้ให้ได้ ฉากแต่งงานของเล่าปี่และนางซุนสูหยินจึงมีลักษณะดังภาพ

การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๕๑ ปล่อยตัวเบ้งเฮ็ก มีฉากที่จูถ่งและอูยเอี้ยนเลี้ยงโต๊ะทหารฝ่ายเบ้งเฮ็กที่จับตัวมาได้ เพื่อให้ทหารนั้นบอกเส้นทางไปค่ายซุนพลกิมห้วนสุนาและห้วยหล่า ในเรื่องสามก๊กไม่ได้บรรยายรายละเอียดของฉากการเลี้ยงโต๊ะ แต่ผู้เขียนการ์ตูน

สามก๊กฉบับบรรลือสาส์นได้สร้างฉากนี้โดยให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดเลี้ยงอาหารในสมัยปัจจุบัน มีอุปกรณ์ ภาชนะและอาหารซึ่งพบเห็นได้ทั่วไปในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นหม้อไฟ หรือ ภาชนะใส่อาหาร ซึ่งเป็นการต่อรอยระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ทำให้การดูสามก๊ก มีความร่วมสมัยกับผู้อ่าน ดังภาพ

การดูสามก๊กฉบับบรรลือสาส์น ตอนที่ ๑๕๔ จับเบ้งเฮ็กครั้งที่ ๒ เอียวหองนายใหญ่ดำงิน คิสันและบุตรชายห้าคน ยกกำลังสามหมื่นแสรับบอกว่ามาช่วยเบ้งเฮ็ก ขณะที่จัดงานเลี้ยงทุกคนเริ่ม มินเมา เอียวหองให้ทหารจับตัวเบ้งเฮ็กและได้ผู้นำไปมอบให้ขงเบ้ง ขงเบ้งจึงปูนบำเหน็จเอียวหอง ในเรื่องสามก๊กไม่ได้บรรยายจากการปูนบำเหน็จ แต่ผู้เขียนการดูสามก๊กได้สร้างฉากนี้โดยให้ สิ่งของที่ขงเบ้งปูนบำเหน็จเป็นสิ่งของที่อยู่ในสมัยปัจจุบัน มีรถยนต์ วิทยุ และกล่องของขวัญ สิ่งของที่ปูนบำเหน็จแม้จะเป็นสิ่งของที่อยู่ต่างสมัยกับเรื่องสามก๊ก แต่ก็มีข้องเกี่ยวกับเนื้อหา ที่กล่าวถึงการปูนบำเหน็จรางวัลเช่นเดียวกัน จึงเป็นการต่อรอยระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรม ใหม่ ทำให้การดูสามก๊กมีความร่วมสมัยกับผู้อ่าน ดังภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนำเสนอจากเรื่องสามก๊ก ด้วยการแปลงคำบรรยายในวรรณกรรมสามก๊กมาเป็นภาพที่ผู้เขียนการ์ตูนตีความและจินตนาการขึ้น ส่วนฉากที่ไม่มีการบรรยายไว้ในวรรณกรรมสามก๊ก ผู้เขียนการ์ตูนก็ใช้กลวิธีการสร้างฉากเหล่านั้นจากจินตนาการของผู้เขียนการ์ตูนเอง การวาดภาพฉากที่มีรายละเอียดคนนั้นจะวาดเมื่อผู้เขียนการ์ตูนเห็นว่าฉากนั้นมีความสำคัญต่อเรื่อง แต่การให้รายละเอียดของฉากนั้นยังมีลักษณะเป็นภาพอย่างง่าย คือ ให้เห็นภาพอย่างคร่าวๆ มิได้เน้นรายละเอียดของภาพดังเช่นที่บรรยายไว้ในเรื่องสามก๊ก จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนการ์ตูนสามก๊กให้ความสำคัญแก่ฉากน้อยกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เขียนการ์ตูนเน้นที่เนื้อหาของเรื่องมากกว่าองค์ประกอบอื่น จึงวาดฉากของเรื่องให้มีรายละเอียดเท่าที่จำเป็นหรือทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้เท่านั้น ไม่ได้เน้นความวิจิตรงดงาม และรายละเอียดปลีกย่อยที่ทำให้ฉากนั้นมีความสมบูรณ์ตามบทประพันธ์

ส่วนฉากที่ไม่มีการบรรยายไว้ในวรรณกรรมสามก๊กซึ่งผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างฉากเหล่านั้นด้วยการจินตนาการขึ้นเอง ผู้เขียนการ์ตูนก็มักทำให้ฉากนั้นมีความร่วมสมัย ด้วยการต่อร่องระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนนำเสนอการ์ตูนสามก๊กเพื่อผู้อ่านในบริบทของสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ จึงไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง สมจริงตามวรรณกรรมสามก๊กเดิม หากแต่ต้องการนำเสนอเรื่องสามก๊กในวัฒนธรรมประชานิยมที่มียอดขายเป็นปัจจัยสำคัญ กระบวนการนำเสนอจึงต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้อ่าน ซึ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเป้าหมายของการ์ตูนสามก๊กนั้นไม่ใช่ผู้สนใจศึกษาวรรณกรรมสามก๊ก แต่เป็นเด็กและเยาวชนที่ชอบอ่านการ์ตูน และกลุ่มคนเหล่านั้นอยู่ในบริบททางสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ ผู้เขียนจึงปรับประสาน/ต่อร่องให้การนำเสนอเรื่องสามก๊กเดิมมีความร่วมสมัยมากขึ้น ฉากที่ปรากฏในการ์ตูนสามก๊กจึงมีวัตถุ สิ่งของ เทคโนโลยีที่พบเห็นในปัจจุบันเข้ามาผสมผสานอยู่ในฉากตลอดทั้งเรื่อง

๔.๖.๒ กลวิธีการนำเสนอฉากที่ไม่มีรายละเอียด

กลวิธีการนำเสนอฉากในการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นอีกวิธีหนึ่งคือ กลวิธีการนำเสนอฉากที่ไม่มีรายละเอียด เป็นการลงสีพื้นหลังเพียงอย่างเดียว ไม่มีรายละเอียดของฉากในกรอบภาพ ส่วนใหญ่ผู้เขียนการ์ตูนก็จะใช้กลวิธีการนำเสนอฉากส่วนใหญ่ที่ไม่มีความสำคัญต่อเรื่องด้วยกลวิธีการนำเสนอฉากที่ไม่มีรายละเอียด ดังภาพ

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นนำเสนอฉากส่วนใหญ่ด้วย
กลวิธีการนำเสนอจากที่ไม่มีรายละเอียด มีเพียงการลงสีพื้นหลังเท่านั้น ทั้งนี้เพราะวรรณกรรม
สามก๊กเดิมมิได้ให้ความสำคัญแก่ฉาก การ์ตูนสามก๊กจึงให้ความสำคัญแก่ฉากน้อยกว่า
องค์ประกอบอื่นๆ และมักจะไม่ได้แสดงรายละเอียดของฉากที่ไม่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง
เช่นเดียวกับวรรณกรรมสามก๊กเดิม

บทที่ ๔ นี้ผู้วิจัยได้กล่าวเรื่องความเป็นมาและลักษณะทั่วไปของการ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือ
สาส์น และวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ตัวละคร บทสนทนา และฉากในการ์ตูนสามก๊ก
ฉบับบรรลือสาส์น ซึ่งปรับเปลี่ยนวรรณกรรมเรื่องสามก๊กให้เป็นการ์ตูนประเภทคอมิกสตริป

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการ์ตูนสามก๊กมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ตัวละคร บทสนทนา
และฉาก โดยผ่านกระบวนการคัดแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่านในบริบททางสังคม
วัฒนธรรมสมัยใหม่ ทำให้เกิดวรรณกรรมสามก๊กสำนวนใหม่ที่มีความร่วมสมัย เป็นการผสม
วรรณกรรมสามก๊กฉบับเดิมกับรายละเอียดบางประการของบทละครโทรทัศน์ชุด “สามก๊ก” และ
รายละเอียดบางส่วนของผู้เขียนการ์ตูนเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงไป การ์ตูนสามก๊กฉบับนี้จึงเป็น
วรรณกรรมสามก๊กในรูปแบบการ์ตูนคอมิกสตริปซึ่งเป็นวรรณกรรมในวัฒนธรรมประชานิยมที่
ผู้เขียนการ์ตูนต้องคำนึงถึงรูปแบบของสื่อที่ใช้ในการนำเสนอ และกลุ่มผู้อ่านเป็นสำคัญ
นอกจากนี้ การผลิตงานในวัฒนธรรมประชานิยมที่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจอยู่เบื้องหลังก็ทำให้
ผู้เขียนการ์ตูนต้องหากลวิธีผูกใจผู้อ่านไว้ การนำเสนอเรื่องสามก๊กในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบัน
จึงเป็นการผลิตซ้ำ (reproduction) โดยยังคงรักษาของเดิมเอาไว้บางส่วน และดัดแปลงบางส่วนให้
มีความร่วมสมัย ดังที่เรย์มอนด์ วิลเลียมส์ (Raymond Williams) กล่าวว่า “วัฒนธรรมใหม่ๆ ที่
เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการนำวัฒนธรรมเก่ามาผลิตซ้ำใหม่ โดยยังคงรักษาของเดิมเอาไว้บางส่วน แต่ก็
ต้องเพิ่มเติมดัดแปลงของใหม่ใส่เข้าไปด้วย การผลิตซ้ำจึงเป็นหลักประกันการดำรงอยู่ของ
วัฒนธรรมหนึ่งๆ ...”^{๑๘} การ์ตูนสามก๊กฉบับบรรลือสาส์นจึงปรากฏการต่อรองระหว่างวัฒนธรรม

^{๑๘} Williams, Raymond, *Culture* (London: Fontana, 1981), p. 157.

เก่าและวัฒนธรรมใหม่ตลอดทั้งเรื่อง ดังจะเห็นว่าผู้เขียนยังคงรักษาแก่นเรื่อง เนื้อเรื่องส่วนใหญ่ ตัวละครทั้งตัวละครหลัก ตัวละครประกอบ บทสนทนาและฉากบางส่วนไว้ตามวรรณกรรม สามก๊กเดิม แต่ก็มีการดัดแปลงให้มีความร่วมสมัย และลดความเคร่งขรึมจริงจังของวรรณกรรม สามก๊กให้น้อยลง การดัดแปลงสามก๊กจึงเป็นการถ่ายทอดเรื่องสามก๊กที่ไม่ได้เน้นความถูกต้อง สมจริง ตามวรรณกรรมสามก๊กทุกประการ แต่เป็นการผลิตซ้ำเพื่อให้เข้ากับความต้องการของผู้อ่านมากที่สุด อันจะนำมาซึ่ง “ยอดขาย” การดัดแปลงที่สูงขึ้นไปด้วย

อย่างไรก็ตาม การผลิตซ้ำของการดัดแปลงสามก๊กฉบับบรรณวิศวะก็เป็นการผลิตซ้ำเพื่อถ่ายทอดวรรณกรรมสามก๊ก แม้จะมีการดัดแปลง การดัดแปลงให้มีความร่วมสมัย แต่ก็ยังเป็นหลักประกันการดำรงอยู่ของวรรณกรรมสามก๊กเดิม ทำให้ผู้อ่านในบริบททางสังคมสมัยปัจจุบันได้รู้จักและนึกถึงเรื่องสามก๊ก ทั้งยังเป็นการยืนยันความเป็นวรรณกรรมประชาานิยมของเรื่องสามก๊กได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ในบทต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวเรื่องกลวิธีการดัดแปลงวรรณกรรมสามก๊กเป็นการดัดแปลงสามก๊กฉบับบรรณวิศวะ เพื่อให้เห็นกลวิธีที่ผู้เขียนการดัดแปลงใช้ในการดัดแปลงวรรณกรรมสามก๊กเพื่อเป็นการดัดแปลงสามก๊กที่อ่านง่าย มีอารมณ์ขัน และมีความร่วมสมัยกับผู้อ่านในยุคปัจจุบันต่อไป